

Dordtse Leerregels

In de huidige taal overgezet

Voorwoord

Hoofdstuk 1

Over de verkiezing en verwerping door God

Artikel 1 - Iedereen de vloek verdiend

Artikel 2 - Gods liefde bekendgemaakt

Artikel 3 - Predikers uitgezonden door Gods welgezindheid

Artikel 4 - Ongelovigen en gelovigen

Artikel 5 - Oorsprong ongelooft en geloof

Artikel 6 - Gods raadsbesluit

Artikel 7 - Verkiezing in Christus

Artikel 8 - Eén soort verkiezing

Artikel 9 - Geloof vrucht van verkiezing en geen oorzaak

Artikel 10 - Oorsprong van de verkiezing

Artikel 11 - Onveranderlijke verkiezing

Artikel 12 - Verzekering uit vruchten

Artikel 13 - Verzekering geen reden voor zorgeloosheid

Artikel 14 - Uiteenzetting van de verkiezing

Artikel 15 - Verwerping van de niet-uitverkorenen

Artikel 16 - Verwerping moet geen schrik zijn voor onverzekerde gelovige

Artikel 17 - Jong-gestorven kinderen van heiligen zalig

Artikel 18 - Aanbidden tegenover klagen over de verkiezing

Verwerping van dwalingen

Verwerping 1 - Onwaar dat hele raadsbesluit alleen zaligmaken van die gelov en is

Verwerping 2 - Onwaar dat er verschillende verkiezingen zijn

Verwerping 3 - Onwaar dat geloof en gehoorzaamheid voorwaarden zaligheid zijn

Verwerping 4 - Onwaar dat voorwaarden vereist zijn in verkiezing tot het gelo of

Verwerping 5 - Onwaar dat verkiezing vanwege voorwaarden van te voren ge zien is

Verwerping 6 - Onwaar dat er een veranderlijke verkiezing is

Verwerping 7 - Onwaar dat er geen vrucht en gevoel van verkiezing is

Verwerping 8 - Onwaar dat God niet besloot mensen in Adams val te laten

[Verwerping 9 - Onwaar dat God het evangelie stuurt omdat volken het verdienen](#)

[Hoofdstuk 2](#)

[Over de dood van Christus en de verlossing van mensen daardoor](#)

[Artikel 1 - Tijdelijke en eeuwige straffen verdiend](#)

[Artikel 2 - Gods Zoon voldeed Gods gerechtigheid](#)

[Artikel 3 - Offer van Gods Zoon ruim voldoende](#)

[Artikel 4 - Dood van Gods Zoon van buitengewone kracht en waarde](#)

[Artikel 5 - Belofte van het Evangelie](#)

[Artikel 6 - Onbekeerdheid niet door offer Christus](#)

[Artikel 7 - Geloven is alleen genade](#)

[Artikel 8 - Genade op grond van Gods raadsplan en wil](#)

[Artikel 9 - Gods besluit altijd verwezenlijkt](#)

[Verwerping van dwalingen](#)

[Verwerping 1 - Onwaar dat Christus' verdienste is zonder iemand zeker zalig make](#)

[Verwerping 2 - Onwaar dat Christus alleen recht voor oprichten verbond verwierf](#)

[Verwerping 3 - Onwaar dat voorwaarde nieuwe verbond afhankelijk van wil mensen is](#)

[Verwerping 4 - Onwaar dat nieuwe verbond niet door het geloof gerechtvaardigd is](#)

[Verwerping 5 - Onwaar dat door erfzonde geen verdoemenis verdiend is](#)

[Verwerping 6 - Verschil verwerving en schenking verkeerd gebruikt](#)

[Verwerping 7 - Onwaar dat Christus niet heeft moeten sterven voor bepaalde mensen](#)

[Hoofdstuk 3 en 4](#)

[Over de goddeloosheid van mensen en bekering tot God](#)

[Artikel 1 - De mens ontdeed zich van Gods gaven](#)

[Artikel 2 - Een ontaard nageslacht](#)

[Artikel 3 - Mens niet in staat tot zaligmakend goed](#)

[Artikel 4 - Natuurlijke kennis niet zaligmakend](#)

[Artikel 5 - Wet ontdekt schuld en geen middel van herstel](#)

[Artikel 6 - Zelig gemaakt door Geest en Woord](#)

[Artikel 7 - Genade bekendmaking en Gods onafhankelijk welbehagen](#)

[Artikel 8 - Roeping is welgemeend](#)

[Artikel 9 - Schuld onbekeerdheid in de mens zelf](#)

[Artikel 10 - Bekering niet toekennen aan de mens maar aan God](#)

[Artikel 11 - Gods welbehagen volbracht](#)

[Artikel 12 - De wedergeboorte](#)

[Artikel 13 - Werking wedergeboorte niet begrijpen en toch gevoelen](#)

[Artikel 14 - Geloof een gave van God](#)

[Artikel 15 - God geen genade verschuldigd](#)

[Artikel 16 - Menselijke aard blijft na zondeval](#)

[Artikel 17 - Gebruik middelen noodzakelijk](#)

[Verwerping van dwalingen](#)

[Verwerping 1 - Onwaar dat erfzonde niet verdoemelijk is](#)

[Verwerping 2 - Onwaar dat geestelijke gaven niet in geschapen mens waren](#)

[Verwerping 3 - Onwaar dat mens uit zichzelf het goede kan kiezen](#)

[Verwerping 4 - Onwaar dat onwedergeboren mens niet volkomen dood is](#)

[Verwerping 5 - Onwaar om door algemene genade zaligheid te ontvangen](#)

[Verwerping 6 - Onwaar dat in bekering geen nieuwe eigenschappen gegeven worden](#)

[Verwerping 7 - Onwaar dat genade alleen aanbeveling is](#)

[Verwerping 8 - Onwaar dat Gods handelen ondergeschikt is aan wil van mensen](#)

[Verwerping 9 - Onwaar dat genade en vrije wil allebei oorsprongen zijn van bekeer](#)

[Hoofdstuk 5](#)

[Over de standvastigheid van de heiligen](#)

[Artikel 1 - Wedergeborenen niet helemaal verlost van zonde in dit leven](#)

[Artikel 2 - Gebreken reden voor vernedering en verlangen](#)

[Artikel 3 - God bewaart de bekeerden tot het einde](#)

[Artikel 4 - Gods genade maakt vallen niet onmogelijk](#)

[Artikel 5 - Grote zonden vertoornen God](#)

[Artikel 6 - Heilige Geest niet helemaal weggenomen](#)

[Artikel 7 - Bekering is zeker door onvergankelijk zaad](#)

[Artikel 8 - Niet afvallen gelovige door barmhartigheid van God](#)

[Artikel 9 - Gelovigen zijn verzekerd](#)

[Artikel 10 - Verzekerdheid niet uit bijzondere openbaring](#)

[Artikel 11 - Vertrouwen en zekerheid niet altijd gevoeld](#)

[Artikel 12 - Verzekering maakt niet zorgeloos maar ijverig](#)

[Artikel 13 - Herstel na verval oorzaak van grotere zorgvuldigheid](#)

[Artikel 14 - God begint en zet genade voort door het Evangelie](#)

[Artikel 15 - Leerstuk standvastigheid tot Gods eer en tot troost gelovige](#)

[Verwerping van dwalingen](#)

[Verwerping 1 - Onwaar dat standvastigheid geen vrucht verkiezing is](#)

[Verwerping 2 - Onwaar dat standvastigheid afhankelijk van de mens is](#)

[Verwerping 3 - Onwaar dat echte gelovinge kunnen afvallen](#)

[Verwerping 4 - Onwaar dat echte gelovinge zondigen tot de dood](#)

[Verwerping 5 - Onwaar dat er geen zekerheid kan zijn zonder bijzondere openbarin](#)

[Verwerping 6 - Onwaar dat verzekerdheid oorzaak van traagheid is](#)

[Verwerping 7 - Onwaar dat tijdgelovige niet verschilt van echte gelovige](#)

[Verwerping 8 - Onwaar dat de mens opnieuw wedergeboren kan worden](#)

[Verwerping 9 - Onwaar dat Christus niet bad voor standvastigheid gelovigen](#)

[Besluit](#)

Voorwoord

Onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus heeft aan zijn strijdende Kerk in deze ellendige pelgrimstocht buitengewoon veel vertroostingen gegeven. Onder die vertroostingen wordt de [onderstaande] terecht [als] de belangrijkste gerekend. [Namelijk], [de belangrijkste] die Hij [aan] Zijn Kerk heeft achtergelaten. [Dat was] toen Hij tot zijn Vader in het hemelse Heiligdom zou ingaan, zeggende: *"Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld"*. De waarheid van deze vriendelijke belofte is duidelijk gebleken in de Kerk van alle tijden. Zij is door openbaar geweld door de vijanden en [door het] goddeloze geweld van de kettters bestreden. Maar [ze] is ook door heimelijke listen van de verleiders vanaf het begin bestreden. Want, ongetwijfeld, als de Heere haar ooit van de gezegende hulp van zijn beloofde aanwezigheid had losgemaakt, zij zou al lang geleden overweldigd, of tot de ondergang [zijn] gebracht. [Dat wil zeggen], overweldigd zijn geweest door [het] geweld van de tirannen, òf door de listigheid van de bedriegers tot de ondergang [zijn] gebracht. Maar de goede Herder heeft zijn kudde buitengewoon standvastig lief. [Dat is Zijn kudde] voor wie Hij zijn leven heeft gegeven. [Hij] heeft [namelijk] het hevige razen van de vervolgers steeds tijdig en door zijn uitgestrekte hand tot kalmte gebracht. [Dat was] vaak op een wonderlijke manier. [Ook heeft Hij] de kromme wegen en misleidende voornemens van de verleiders ontdekt en ongedaan gemaakt. In beide [dingen heeft Hij] bewezen, dat Hij werkelijk bij zijn Kerk aanwezig is. Hiervan hebben wij een erg duidelijk bewijs in de geschiedenissen van de Godzalige Keizers, Koningen en Prinsen. De Zoon van God heeft hen zo vaak tot hulp van zijn Kerk aangesteld. [En Hij heeft in hen] een toegewijde aandrang voor Zijn huis [laten] ontbranden. [Hij heeft ook] door hun betrekking het hevige razen van de tirannen beheerst. Maar [Hij heeft] ook zijn Kerk voorzien van godsdienstige Synodes. [Dat was] wanneer [Zijn Kerk] met bedrieglijke leraars te strijden had. [Waarmee Hij door Synodes] tegen hen [voorzag] met middelen tot het herstel. In die [Synodes] hebben de getrouwe dienstknechten van Christus met gezamenlijke gebeden, raad en arbeid zich moedig verzet voor de Kerk, en [voor] waarheid van God tegen de knechten van de satan. Hoewel [die knechten van satan] zich in engelen van het licht veranderden. [Ook] hebben [die Synodes] de oorsprong van de dwalingen en van de verdeeldheid weggenomen. [En verder hebben ze] de Kerk behouden in eensgezindheid van de zuivere religie. En [uiteindelijk hebben ze] en de echte godsdienst ongedeerd voortgezet op de nakomelingen.

Onze trouwe Zaligmaker heeft met een zelfde soort gunstbewijs, zijn genadige aanwezigheid in deze tijd laten blijken aan de Kerk van Nederland. [Namelijk de Kerk] die enkele jaren erg verdrukt is geweest. Want deze Kerk is door Gods machtige hand verlost van de tirannie van de Roomse Antichrist en de verschrikkelijke afgoderij van het Pausdom. [Ook] is [ze] vaak op een wonderlijke manier bewaard in de gevaren van zo'n lange oorlog. [Verder] bloeide [die Kerk ook] op een buitengewoon verrukkelijke manier in eensgezindheid van de goede leer en tucht tot lof van haar God. [En ook bloeide ze] tot wonderlijke groei van het algemeen belang, en vreugde van de hele Gereformeerde wereld. [Maar zij] is aangevochten door Jacobus Arminius en zijn volgelingen. Die

hebben de naam van Remonstranten. [De kerk is aangevochten] door verschillende oude als ook nieuwe dwalingen. [Dat was] eerst verborgen, [maar] daarna [is het] in het openbaar aangevochten. En [de Kerk] is onverzettelijk verstoord door onenigheden die ergenis geven en scheuringen. [Daarmee is ze] in groot gevaar gebracht. [Zo groot] dat die buitengewoon bloeiende Kerken op het laatst ten onder zou zijn gegaan, als de ontferming van onze Zaligmaker er niet tussen was gekomen op de geschikte tijd . [De Kerk zou dan ten onder gegaan zijn] door een verschrikkelijke brand van onenigheden en verdeeldheden. Maar de Heere zij geprezen tot in eeuwigheid. Hij had Zijn aangezicht een korte tijd voor ons verborgen. [Wij] die Zijn toorn en wrevel op velerlei manier hadden opgewekt. [Maar] daarna heeft Hij voor de hele wereld heeft bewezen dat Hij Zijn Verbond niet vergeet. En [ook dat Hij] het zuchten van de zijnen niet geringschat. Want er leek nauwelijks [nog] een zekere maat van hoop op herstel aanwezig te zijn. [Tenminste], volgens menselijke overwegingen. [Toen] heeft [de Zaligmaker] aan de Verheven en Hoog-Mogende Heren, de Generale Staten van de Verenigde Nederlanden, in het hart gegeven, dat ze besloten hebben deze verwoestende moeilijkheden te bestrijden. [Dat was] met advies en bestuur van de Verheven Prins van Oranje. [En ook om dat te] bestrijden met wettige middelen. [Middelen], die door de voorbeelden van de Apostelen zelf en door de Christelijke Kerk na hun tijd voortdurend [als] goed zijn erkend. [Ze zijn] zelfs ook hiervoor in de Kerk van Nederland met groot nut gebruikt. [Verder] hebben [de Generale Staten] door hun autoriteit een Synode naar Dordrecht bijeengeroepen. [Dat was met theologen] uit al de Provincies van hun land. [Ook was dat], nadat zij hiertoe vooraf verzocht hadden [bij] de aanzienlijkste Koning Jacobus, Koning van Groot-Brittannië, enzovoorts, en [bij] gezaghebbende Republieken. [En daarna] hebben ze door door goede gezindheid van [Koning Jacobus en die Republieken] veel uitmuntende godgeleerde mannen ter beschikking gekregen. [Dit alles hebben ze gedaan], zodat door [een] algemeen oordeel van zoveel theologen van de Gereformeerde Kerk, de opvattingen van Arminius en zijn volgelingen zorgvuldig zouden worden onderzocht. [En dat] in een zo hoogstaande Synode. En [dat die opvattingen] alleen uit Gods Woord geoordeeld, de goede leer bevestigd, de verkeerde [leer] verworpen [zou worden]. En [ook zodat] door de zegen van God in de Nederlandse Kerken [de] eensgezindheid, vrede en rust teruggebracht [zou worden]. Dit is het gunstbewijs van God waarover de Nederlandse Kerken zich verblijden. En [ook dat ze] haar Zaligmaker nederig erkennen en dankbaar lofprijzen.

Deze eerbiedwaardige Synode heeft zeer nauwgezet en met grote verdraagzaamheid gewerkt om [de Remonstranten] over te halen hun mening volledig toe te lichten. [Waarbij het ging om de] belangrijkste voorstanders van de [Remonstrantse] opvattingen. [En wel hun mening] van de bekende vijf Hoofdstukken van de leer, die voor hen geciteerd zijn. Als ook de redenen van [die opvattingen]. [Dat was] na [een] algemeen vasten en bidden die daaraan vooraf ging. [Dit was] door autoriteit van de Hoge Overheid uitgeschreven en gehouden in al de Nederlandse Kerken. [Het was bedoeld om] door het bidden Gods toorn af te wenden en [om] Zijn genadige hulp [te] krijgen. [De Synode zelf] was in de naam van de Heere in Dordrecht vergaderd. [Ook waren ze] ontbrandt in liefde tot God en het welzijn van de Kerk. En ze waren met een plechtige eed verplicht, om alleen volgens de maatstaf van de Heilige Schrift te oordelen. [Dat is] na het aanroepen van Gods naam. En [ze waren verplicht] in

het onderzoek met een goed geweten te handelen.

Maar [de Remonstranten] verwierpen het oordeel van de Synode en [ze] weigerden te antwoorden op de vraagstukken. [Namelijk vraagstukken] op de manier die rechtvaardig was. Verder bevorderde [ook] geen vermaningen van Synode iets bij hen. En ook [werkten] geen besluiten van de Aanzienlijke Adellijke Gedeputeerde Staten van de Heren Generale Staten bij hen iets [uit]. Ja, zelfs de bevelen van de verheven Hoogmogende Heren Generale Staten bevorderden niets bij hen. Toen is de Synode genoodzaakt [om] een andere weg in te gaan. [Dat was] met bevel van hun Hoog-Mogende, en volgens de gewoonte van voormalige Synodes. [Toen] is het onderzoek begonnen uit de schriften, bekentenissen en verklaringen van de vijf leerstukken die [hier]voor genoemd [zijn]. [Dat zijn verklaringen die] voor een deel [van] te voren [zijn] uitgegeven, [en] voor het andere gedeelte ook aan deze Synode overgeleverd [zijn]. [Dat onderzoek] is nu voltooid door Gods bijzondere genade. [En dat was] met [een] buitengewoon grote ijver, getrouwigheid, geweten en overeenstemming van allen en een ieder. Dus is het zo, dat deze Synode besloten heeft de opvatting [die] hieronder vermeld [wordt] in het openbaar uit te spreken en aan iedereen bekend te maken. [Dat doet ze] tot Gods eer, [tot] bewaring van de juistheid van de zaligmakende waarheid [en tot] gerustheid van de gewetens. [Maar het is ook tot] vrede en welzijn van de Nederlandse Kerken. [Het betreft datgene] waarin het werkelijk een opvatting van de vijf voorgenoemde leerpunten [die] met Gods Woord overeenkomt wordt verklaard. [Maar ook een opvatting waarin] de verkeerde, en [die] met Gods Woord in tegenspraak zijn, zijn verworpen.

Hoofdstuk 1

Over de verkiezing en verwerping door God

Artikel 1 - Iedereen de vloek verdiend

Alle mensen hebben in Adam gezondigd. Ze hebben [daardoor] de vloek en eeuwige dood verdiend. Dus zou God niemand onrecht gedaan hebben, als Hij het hele menselijke soort in de zonde en vervloeking had willen laten [liggen]. [Ook zou Hij geen onrecht gedaan hebben als Hij hen] vanwege de zonde had willen verdoemen.

[Dit is] volgens de [volgende] stellingen van de apostel:

“De gehele wereld is voor God verdoemelijk.” (Rom 3:19)

“Zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods.” (Rom 3:23)

En: *“De bezoldiging der zonde is de dood.”* (Rom 6:23)

Artikel 2 - Gods liefde bekendgemaakt

“Maar hierin is de liefde Gods geopenbaard, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft.” (1 Joh. 4:9), *“opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.”* (Joh. 3:16)

Artikel 3 - Predikers uitgezonden door Gods welgezindheid

En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God welgezind verkondigers van deze zeer blijde boodschap. [Hij zendt hen] tot wie Hij wil, en wanneer Hij wil. Door hun [ambts]bediening, worden de mensen geroepen tot bekering, en het geloof in Christus, de Gekruisigde.

Want “hoe zullen zij in Hem geloven van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder die hun predikt? En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden?” (Rom. 10:14 - 15)

Artikel 4 - Ongelovigen en gelovigen

[Zij] die dit Evangelie niet geloven, op hen blijft de toorn van God.

Maar [anderen] nemen het [Evangelie] aan en omhelzen de Zaligmaker Jezus met een echt geloof. Zij worden door Hem verlost van de toorn van God en van de eeuwige ondergang. [Ook wordt hen] het eeuwige leven geschonken. (Joh 3:36; Mark 16:16)

Artikel 5 - Oorsprong ongelooft en geloof

De oorsprong of schuld van dat ongelooft, zoals ook van alle andere zonden, is op geen enkele manier in God [te vinden], maar in de mens.

Maar het geloof in Jezus Christus en de zaligheid door Hem, is een gave van genade van God. Zoals geschreven is:

“Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave.” (Ef. 2:8).

Zo ook: *“Het is u gegeven in Christus te geloven.”* (Fil. 1:29)

Artikel 6 - Gods raadsbesluit

God schenkt sommigen in de [levens]tijd het geloof, maar sommigen niet. Dit is een gevolg van Zijn eeuwig [raads]besluit.

“Want al Zijn werken zijn Hem van eeuwigheid bekend.” (Hand 15:18), en

“Hij werkt alle dingen naar de raad van Zijn wil.” (Ef 1:11).

Naar dit [raads]besluit verzacht en buigt Hij de harten van de uitverkorenen om te geloven. Hoewel [die harten] ontoegankelijk zijn. Maar hen die niet zijn [uit]verkoren, laat God in hun zondigheid en ongevoeligheid. [Dat doet Hij] volgens Zijn rechtvaardige veroordeling.

In dit [besluit] wordt vooral voor ons zowel een grondeloos [en] barmhartig, als rechtvaardig verschil in behandeling van de mensen bekendgemaakt. Zij zijn in dezelfde toestand van de ondergang. [Dit wordt] ook [wel] het [raads]besluit van verkiezing en verwerping [genoemd]. [Dat] is bekendgemaakt in het Woord van God.

Dit [besluit] wordt juist door afwijkende, kwaadwillige en onzekere mensen verkeerd uitgelegd tot hun ondergang. [En] zo geeft het de heiligen en godvrezende zielen een niet uit te drukken troost.

Artikel 7 - Verkiezing in Christus

Deze verkiezing is een [raads]plan van God [die] onveranderlijk [is]. Door dit [raadsplan] heeft Hij een grote hoeveelheid mensen uitverkoren in Christus. [Dat was] voor het tot stand brengen van de wereld.

[Deze mensen] zijn niet beter of aanzienlijker dan anderen. Maar ze liggen [samen] met anderen, uit het hele menselijke soort, in gemeenschappelijke ellende. Ze zijn [namelijk] van hun vroegere rechtvaardige bestaan gevallen in de zonde en ondergang. [Dat is] door hun eigen schuld.

[Door deze verkiezing] heeft [God hen] uitverkoren tot de zaligheid in Christus. [Dat is] volgens het onafhankelijke welbehagen van Gods wil en alleen uit genade. [Ook] heeft God, Christus van eeuwigheid aangesteld tot een Middelaar en Hoofd van alle uitverkorenen. En [Hij is aangesteld tot]

een Fundament van de zaligheid.

God heeft ook besloten om [de uitverkorenen] aan Christus te geven. [Dit deed Hij] zodat ze door Hem zalig gemaakt zouden worden. En [om hen] tot de gemeenschap met Hem met kracht te roepen en te trekken, door Zijn Woord en Geest. [Dat is] ook wel het ware geloof in Hem geven. [Verder om hen] te rechtvaardigen, te heiligen en ten slotte te verheerlijken. [Deze verheerlijking is alleen als ze] in de gemeenschap met Gods Zoon met kracht bewaard zijn. [En het is] als betoning van Gods barmhartigheid en tot lofuiting van de overvloeden van Zijn roemrijke genade.

Zoals geschreven is:

“God heeft ons uitverkoren in Christus, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde. Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil; tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde.” (Ef. 1:4 - 6)

En ergens anders:

“Die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.”
(Rom. 8:30)

Artikel 8 - Eén soort verkiezing

De verkiezing die hierboven genoemd is, [bestaat] niet uit verschillende soorten [verkiezingen], maar [is van] één [soort] en [is] hetzelfde voor al degenen die zalig worden. [Dit is] zowel [van hen] in het Oude [Testament], als in het Nieuwe Testament.

[Dit is zo] omdat de Schrift [aan] ons [maar] één [soort] welbehagen, [raads]plan en beraadslaging van Gods wil uiteenzet. Hierdoor heeft Hij ons van eeuwigheid [uit]verkoren. [Dat is] zowel tot de genade, als tot heerlijkheid. [Maar ook] tot de zaligheid en de weg van en tot de zaligheid. [Die weg] heeft God voorbereid, zodat wij daarin zouden wandelen. (Ef. 1:4 - 5; Ef. 2:10)

Artikel 9 - Geloof vrucht van verkiezing en geen oorzaak

Deze zelfde verkiezing is niet gebeurt op basis van een [bepaalde] oorzaak of voorwaarde [die van] tevoren vereist [was] in de mens. [Namelijk de mens] die [uit]verkoren zou worden. [Waarbij het gaat om voorwaarden als] het geloof, bereidwillige opvolging van het geloof of heiligheid [die] van te voren gezien [waren]. [Ook niet omdat God] welke andere goede eigenschap of geschiktheid dan ook [in de mens zag].

Maar [de verkiezing heeft] het geloof en de bereidwillige opvolging van het geloof, heiligheid, enzovoorts, als doel. En daardoor is de verkiezing de bron van alle zaligmakende gaven. Uit [die

bron] stromen als vruchten het geloof [en] de heiligheid. [Maar ook] andere zaligmakende gaven en ten slotte het eeuwige leven zelf.

[Dit is] volgens de verklaring van de apostel:

“Hij heeft ons uitverkoren (niet, omdat wij waren, maar) opdat wij zouden zijn heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde.” (Ef. 1:4)

Artikel 10 - Oorsprong van de verkiezing

De oorsprong van deze genadige verkiezing is alleen het welbehagen van God. [Die oorsprong] bestaat [er] niet in dat Hij, welke eigenschappen of werken van mensen dan ook, heeft uitgekozen. [En] dat Hij [die] uit alle mogelijke voorwaarden [uitkoos] als een voorwaarde van de zaligheid.

Maar [de verkiezing bestaat] in dit, dat God een zeker bepaald aantal personen voor Zich[zelf] als een eigendom heeft aangenomen. [Waarbij zij komen] uit de algehele grote groep van de zondaren. Zoals geschreven is:

“Als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, enz., werd tot haar (namelijk Rebekka) gezegd: De meerdere zal den mindere dienen; gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.” (Rom. 9:11 - 13)

En: *“Er geloofden zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.”* (Hand. 13:48)

Artikel 11 - Onveranderlijke verkiezing

God Zelf is het meest wijs, onveranderlijk, alwetend en almachtig. En op dezelfde manier kan dus de verkiezing, [die] door Hem gedaan [is], kan niet ongedaan en opnieuw gedaan worden. [Het kan] ook niet veranderd, herroepen of vernietigd worden. Ook kunnen de uitverkorenen niet verworpen of [in] hun aantal verminderd worden.

Artikel 12 - Verzekering uit vruchten

Deze verkiezing van hen tot de zaligheid is eeuwig en onveranderlijk. Hiervan worden de uitverkorenen op een geschikt tijdstip verzekerd. Ondanks het feit dat [het wel] in verschillende trappen en ongelijke maat [is]. [De verzekering komt] niet als zij nieuwsgierig de mysteries en ondoorgrondelijke dingen van God doorzoeken. Maar [ze worden verzekerd] als ze de niet te vergissen vruchten van de verkiezing in zichzelf constateren. [Deze vruchten] zijn in Gods Woord aangegeven. Als bijvoorbeeld: Het oprechte geloof in Christus, kinderlijke vrees voor God, verdriet die in de richting van God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid, enzovoorts. [Dit bemerken ze] met een geestelijke blijdschap en heilig genoegen. (2 Kor. 13:5)

Artikel 13 - Verzekering geen reden voor zorgeloosheid

Het gevoel en de verzekerdheid van deze verkiezing, geeft Gods kinderen elke dag een grotere oorzaak om zich voor God te vernederen. [Ook om] de diepte van Zijn barmhartigheden te aanbidden

en [om] zichzelf te zuiveren. En [om] God nog eens vurig lief te hebben, [omdat] Die hen eerst zo bijzonder heeft liefgehad. Maar het is onmogelijk dat ze door dit leer[stuk] van de verkiezing en de overdenking ervan, de geboden minder nakomen of zorgeloos zouden worden. [Dit gaat om] het uitstellen van het naleven van Gods geboden en werelds zorgeloos worden.

[Er zijn ook mensen] die niet in de wegen van de uitverkorenen willen wandelen. [Dit komt omdat] ze zichzelf zonder ernst van de genade van de verkiezing trotseren. Of [dit komt omdat ze] daar nutteloos en luchtig van spreken. Wat hen [eigenlijk] gewoon is gebeurt door Gods rechtvaardig oordeel.

Artikel 14 - Uiteenzetting van de verkiezing

Verder is dit leer[stuk] van de Goddelijke verkiezing zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament gepreekt. [Dit gebeurde], volgens Gods verstandige raadsplan, door de profeten, Christus Zelf en de apostelen. En daarna [is dit stuk] in de Heilige Schriften uiteengezet en nagelaten.

Op dezelfde manier moet [dit leerstuk] ook in onze dagen uiteengezet worden in de Kerk van God. Die [leer is haar] in het bijzonder toegeschreven. [Dit bekendmaken moet wel] op een geschikt tijdstip en plaats [gebeuren]. [Het bekendmaken zelf moet gebeuren] met de onderscheidingsgave, met het gedrag van godvruchtige eerbied en heiligheid. Zonder [dat het gebeurt] in nieuwsgierig onderzoeken van de wegen van de Allerhoogste. [Maar alles] tot eer van Gods heilige Naam en tot een sterke troost van Zijn volk (Hand. 20:27, Rom. 12:3, Rom. 11:33-34, Hebr. 6:17-18).

Artikel 15 - Verwerping van de niet-uitverkorenen

Deze genade van onze verkiezing [is] eeuwig en onverdiend. De Heilige Schrift geeft en prijst ons dit het meest van alles aan met [dit], dat ze verder toont dat niet alle mensen zijn [uit]verkoren. Maar dat sommige [mensen] niet zijn [uit]verkoren, of[tewel] [worden] voorbijgegaan. [En dat is] in Gods eeuwige verkiezing. [Het gaat] namelijk [om] die[genen] waarvan God heeft besloten [om hen] in de gemeenschappelijke ellende te laten. Hier hebben ze zichzelf ingestort, [en dat] door hun eigen schuld. [Gods besluit is om hen] niet het zaligmakend geloof en de genade van de bekering te schenken. [Dat alles is] volgens Gods geheel onafhankelijk, rechtvaardig, zuiver en onveranderlijk welbehagen.

[God] laat hen, [de niet-verkorenen], in hun eigen wegen [doorgaan] en heeft hen [in hun leven] onder Zijn rechtvaardig oordeel gelaten. [Maar] Hij [zal] hen ten slotte niet alleen om het ongeloof, maar ook om alle andere zonden verdoemen en eeuwig straffen. [Dat is] tot getuigenis van Zijn gerechtigheid.

En dit is het besluit van de verwerping. Maar dit maakt God volstrekt niet tot een schepper van de zonde. Dat is godslasterlijk [om] te denken. Maar [het] stelt God aan tot Rechter en Wreker van [de zonde]. [Maar wel een] huiveringwekkende, oprechte en rechtvaardige [Rechter en Wreker].

Artikel 16 - Verwerping moet geen schrik zijn voor onverzekerde gelovige

[Er zijn mensen] die het krachtige geloof in Christus, of het zeker vertrouwen van het hart in zich[zelf] niet sterk met het gevoel merken. [Dit is ook het geval met] de vrede van het geweten, en het volbrengen van de kinderlijke gehoorzaamheid, of de lof-prijzing in God door Christus. En toch gebruiken [ze] de middelen, waardoor God beloofd heeft deze dingen in ons tot stand te brengen. Die [mensen] moeten niet ontmoedigd worden wanneer ze horen spreken over de verwerping. Ook [moeten ze] zichzelf niet onder de verworpenen beschouwen. Maar [ze behoren] ijverig door te gaan met het in acht nemen van de middelen. [Ook om] intens te verlangen naar het tijdstip [dat] genade in ruime mate aanwezig [is], en [om] die [genade] met eerbied en nederigheid verwachten.

En [nog] veel minder is het nodig dat zij angstig worden voor dit leer[stuk] van de verwerping, die met ernst verlangen [om] zich tot God te bekeren. [Maar ook om] alleen God aangenaam proberen te zijn. En [om] van het lichaam van de dood verlost te worden. En toch kunnen nog niet zoveel vorderen op de weg van de godzaligheid als ze wel wilden. [Zij moeten niet angstig worden], omdat de barmhartige God heeft beloofd dat Hij de rokende vlas-lont niet zal uitblussen, en de geknakte riet[stengel] niet zal verbreken.

Maar dit leer[stuk] is terecht verschrikkelijk voor degenen die zich om God en Christus niet bekommeren. [Ook omdat ze] zichzelf volledig aan de zorgen van de wereld en aan het diepste genot van het vlees hebben overgegeven. [Maar dat is alleen zo] zolang ze zich niet oprecht tot God bekeren.

Artikel 17 - Jong-gestorven kinderen van heiligen zalig

Wij moeten de wil van God beslissen uit Zijn Woord. Dat [Woord] geeft het bewijs dat de kinderen van de gelovigen heilig zijn. [Dat is] niet door de natuurlijke aard, maar als gevolg van het genadeverbond. In dat [verbond] zijn [kinderen] [samen] met hun ouders gerekend. Daarom moeten de godzalige ouders niet twijfelen aan de verkiezing en zaligheid van hun kinderen, die God in hun kinderjaren uit dit leven wegneemt. (Gen. 17:7, Hand. 2:39, 1 Kor. 7:14)

Artikel 18 - Aanbidden tegenover klagen over de verkiezing

[Daarnaast zijn er mensen] die ontevreden klagen over deze genade van de onverdiende verkiezing en hardheid van de rechtvaardige verwerping.

Tegen[over] hen plaatsen wij deze uitspraak van de apostel:

"O mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt?" (Rom. 9:20)

En deze [uitspraak] van onze Zaligmaker:

"Is het mij niet geoorloofd, te doen met het mijne, wat Ik wil?" (Mat. 20:15)

In tegenstelling tot dat, aanbidden wij deze mysteries met een godvruchtige eerbied. En roepen

[daarom] uit met de apostel:

“O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergouden worden? Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.” (Rom. 11:33 - 36)

Verwerping van dwalingen

Nadat de goede leer uitgelegd is, verwerpt de Synode de dwalingen van degenen:

Verwerping 1 - Onwaar dat hele raadsbesluit alleen zaligmaken van die geloven is

[Degenen] die leren:

Dat de wil van God van zaligmaken van [hen] die zouden geloven het volkomen en hele [raads]besluit van de verkiezing tot zaligheid is. En dat er niets anders in Gods Woord is bekendgemaakt over dit [raads]besluit. [Waarbij het gaat om] degenen die zullen geloven, en standvastig zullen blijven in het geloof en in de gehoorzaamheid van het geloof.

Weerlegging

Want zij bedriegen de argeloze [mensen], en [ze] spreken de Heilige Schrift duidelijk tegen. Die vermeld [namelijk] dat God ook een bepaald aantal mensen heeft uitverkoren van eeuwigheid om hen het geloof in Christus te schenken. [Dus] niet alleen dat Hij hen wil zaligmaken die zullen geloven. [Het schenken van het geloof gebeurt] in de tijd, [en God doet dat aan hen] boven andere [mensen]. [En naast het geloof, schenkt God hen ook de] standvastigheid [daarvan].

Zoals geschreven is:

“Ik heb Uw Naam geopenbaard den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt.” (Joh. 17:6)

En: *“en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.”* (Hand. 13:48)

En: *“Hij heeft ons uitverkoren in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig zijn, enzovoorts”* (Ef. 1:4)

Verwerping 2 - Onwaar dat er verschillende verkiezingen zijn

[Degenen] die leren:

Dat de verkiezing van God tot het eeuwige leven [bestaat] in verschillende soorten [verkiezingen]. [Namelijk dat] de ene [verkiezing] gemeenschappelijk en onbegrensd [is, en] de andere [verkiezing] particulier en begrensd. En dat die [verkiezing] weer onvolledig [is], ingetrokken kan worden, niet-definitief [is] en voorwaarden heeft. [Of dat die verkiezing] volledig [is], niet ingetrokken kan worden, definitief [is] en geen voorwaarden heeft.

Eveneens: Dat er een verkiezing is van het geloof, en een andere [verkiezing] van de zaligheid. Zodat [er] de verkiezing kan zijn van [iemand's] rechtvaardigend geloof, zonder [dat het] de definitieve verkiezing [is] tot de zaligheid.

Weerlegging

Want die [verschillende verkiezingen] zijn een verzinsel van het menselijke verstand. Die zijn [ook] bedacht buiten de Schrift [om]. Daardoor wordt het leer[stuk] van de verkiezing verwoest. En [daarbij] wordt de gouden ketting van onze zaligheid verbroken.

“Die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.”

(Rom. 8:30)

Verwerping 3 - Onwaar dat geloof en gehoorzaamheid voorwaarden zaligheid zijn

[Degenen] die leren:

Dat het welbehagen en [raads]plan van God niet [in eerste instantie] bestaat uit dat God enkele bepaalde mensen heeft uitverkoren boven anderen. Waarvan de Schrift melding maakt in het leer[stuk] van de verkiezing. Maar [dat het welbehagen bestaat] uit dat God het geloof en zijn gehoorzaamheid als een voorwaarde van de zaligheid heeft uitgekozen. [En dat is gekozen] uit alle mogelijke voorwaarden. Daaronder vallen ook de werken van de wet, of uit de volledige [heils]orde van alle dingen. [Hoewel] de daad van het geloof in haar wezen niet-belonend is. [En ook] haar [gehoorzaamheid] gebrekkig [is]. Die heeft [God dan] zou willen rekenen als een volkomen gehoorzaamheid. [En dat] uit [zijn] genade. En [dat God] die als beloning waard acht tot het eeuwige leven.

Weerlegging

Want door deze schadelijke dwaling worden [twee dingen van hun] kracht ontdaan. [Namelijk] Gods welbehagen en de verdienste van Christus. En de mensen worden afgebracht van de waarheid van rechtvaardiging uit genade en van de eenvoud van de Schrift. [Dat komt dan door] nutteloze vragen. En de [volgende] uitspraak van de apostel wordt beschuldigd dat [die] onwaar is:

“God heeft ons geroepen met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, vóór de tijden der eeuwen.” (2 Tim. 1:9)

Verwerping 4 - Onwaar dat voorwaarden vereist zijn in verkiezing tot het geloof

[Degenen] die leren:

Dat de [onderstaande] voorwaarde van te voren vereist worden in de verkiezing tot het geloof. [Dat is]: Dat de mens op de juiste wijze gebruik maakt van het inzicht van het verstand. [Dat hij] godvruchtig, bescheiden en nederig is. En [dat hij] geschikt [is] voor het eeuwige leven. Net alsof de verkiezing in een bepaalde mate afhankelijk was van die dingen.

Weerlegging

Want dit heeft de kenmerken van de mening van Pelagius. [Ook is het] in tegenspraak met de leer van de apostel, waar hij schrijft:

“Wij hebben eertijds verkeerd in de begeerlijkheden onzes vleses, doende den wil des vleses en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen. Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; uit genade zijt gij zalig geworden, en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus; opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen den uitnemenden rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus. Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme.” (Ef. 2:3 - 9)

Verwerping 5 - Onwaar dat verkiezing vanwege voorwaarden van te voren gezien is

[Degenen] die leren:

Dat de onvolledige en niet-definitieve verkiezing is gebeurt [vanwege een aantal zaken] die van te voren gezien zijn. [Daarbij gaat het om de] verkiezing van afzonderlijke personen tot de zaligheid. [En wel zaken als het] geloof, bekering, heiligheid [en] godzaligheid. [Maar alleen als] die [dingen] of aanvankelijk begonnen of ook een bepaalde tijd geduurd hebben. Maar dat de volledige en definitieve verkiezing gebeurd is door het van te voren zien van standvastigheid tot [aan] het einde toe. [En dat is standvastigheid] in het geloof, bekering, heiligheid en godzaligheid. En dit is dan het waardig-zijn [die] genadig en evangelisch [is]. Daarom verdient hij die uitverkoren wordt het meer, dan hij die niet uitverkoren wordt. En dat om die reden [deze zaken] geen vruchten zijn van de verkiezing, maar dat het voorwaarden en redenen zijn. [En wel] het geloof, de gehoorzaamheid van het geloof, heiligheid, godzaligheid en standvastigheid. [En dan gaat het om de verkiezing] die zonder verandering is tot de heerlijkheid. [De voorwaarden] die [dan] van te voren vereist [zijn], en van te voren gezien zijn in hen die geheel uitverkoren zullen worden. En [die voorwaarden] als[of ze] tot uitvoer gebracht zijn. En zonder die [voorwaarden en redenen] heeft de verkiezing die zonder verandering is tot de heerlijkheid plaats.

Weerlegging

Dat is in tegenspraak met de gehele Schrift. Die [Schrift] houdt dit [soort] en de hiervoor genoemde uitspraken elke keer met klem voor. [Dat is] in onze oren en harten.

“De verkiezing is niet uit de werken, maar uit den Roepende;” (Rom. 9:11)

“Er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.” (Hand. 13:48)

“Hij heeft ons uitverkoren in Hem, opdat wij zouden heilig zijn.” (Ef. 1:4)

“Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren.” (Joh. 15:16)

“Indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken.” (Rom. 11:6)

“Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft.” (1 Joh. 4:10)

Verwerping 6 - Onwaar dat er een veranderlijke verkiezing is

[Degenen] die leren:

Dat niet iedere verkiezing tot de zaligheid zonder verandering is. Maar dat een bepaald aantal uitverkorenen verloren kunnen gaan. En [dat ze] ook voor eeuwig verloren gaan. [En dat is] ondanks welk [raads]besluit van God dan ook.

Weerlegging

Met die grote dwaling maken ze God veranderlijk. En ze bederven de troost van de godzaligen. Die [troost] putten ze uit de zekerheid van hun verkiezing. En ze spreken de Heilige Schrift tegen.

Die leert: Dat de uitverkorenen niet kunnen verleid worden. (Mat. 24:24). Dat Christus degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn, niet verliest. (Joh. 6:39) En dat God, *"die Hij te voren verordineerd heeft, ook geroepen; en gerechtvaardigd heeft; en dezen ook heeft verheerlijkt."* (Rom. 8:30)

Verwerping 7 - Onwaar dat er geen vrucht en gevoel van verkiezing is

[Degenen] die leren:

Dat er in dit leven geen vrucht en geen gevoel is van de verkiezing. [En dat er] ook geen zekerheid [van de verkiezing is]. [En dan gaat het om] de onveranderlijke verkiezing tot de heerlijkheid. Dat [alles] zit vast aan een voorwaarde die veranderlijk en onbetrouwbaar is.

Weerlegging

Want [het] beweren [van] een onzekere zekerheid, [is] met het gezonde verstand in strijd. [En] behalve dat, is dit ook in tegenspraak met de bevinding van de heiligen. Die [heiligen] verblijden zich als gevolg van het gevoel van hun verkiezing. [En dat samen] met de apostel. En [daarnaast] prijzen ze dit gunstbewijs van God (Ef. 1). Zij verblijden zich dat hun namen in de hemel geschreven zijn (Luk. 10:20). [Dat is samen] met de discipelen, op grond van Christus' aansporing. Ze plaatsen dat tegenover de brandende pijlen van de bestrijdingen van de duivel. [Dan] de vraag stellend:

"Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?" (Rom. 8:33)

Verwerping 8 - Onwaar dat God niet besloot mensen in Adams val te laten

[Degenen] die leren:

Dat God [volgens] Zijn wil van niemand besloten heeft hem in de val van Adam te laten. En [ook hem te laten] in de gemeenschappelijke toestand van de zonde en verdoemenis. Of [om] voorbij te gaan [aan hem] in de schenking van genade. [Genade] die nodig is tot het geloof en de bekering. [En dat alles] alleen als gevolg van Gods rechtvaardige wil.

Weerlegging

Want dit is bepaald: *"Hij ontfermt Zich, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil."* (Rom. 9:18)

En ook dit: *"Het is u gegeven, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien*

is het niet gegeven.” (Mat. 13:11)

Eveneens: “Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.” (Mat. 11:25 - 26)

Verwerping 9 - Onwaar dat God het evangelie stuurt omdat volken het verdienen

[Degenen] die leren:

Dat de oorzaak waarom God het Evangelie [in meer of mindere mate] stuurt is, omdat [bepaalde] volken beter zijn. [Dat is tot het ene volk] meer dan tot het andere [volk]. [Dus omdat] het ene volk beter is en het verdient dan het andere [volk] aan wat het Evangelie niet gegeven wordt. [En het] niet alleen en uitsluitend het welbehagen van God is.

Weerlegging

Want dit ontkent Mozes. [Die] spreekt het Israelietische volk op deze manier aan:

“Ziet, des HEEREN, uws Gods, is de hemel, en de hemel der hemelen, de aarde, en al wat daarin is. Alleenlijk heeft de HEERE lust gehad aan uw vaders, om die lief te hebben, en heeft hun zaad na hen, ulieden, uit al de volken verkoren, gelijk het te dezen dage is.” (Deut. 10:14 - 15)

En Christus [die zegt]:

“Wee u, Chorazin! wee u Bethsaida! want zo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en as bekeerd hebben.” (Mat. 11:21)

Hoofdstuk 2

Over de dood van Christus en de verlossing van mensen daardoor

Artikel 1 - Tijdelijke en eeuwige straffen verdiend

God is [zowel] buitengewoon barmhartig, als ook buitengewoon rechtvaardig. En Zijn gerechtigheid vereist dat onze zonden gestraft worden. [Dit is] precies [zo]als Hij Zich[zelf] in Zijn Woord heeft bekendgemaakt. [Onze zonden] zijn gedaan tegen Gods buitengewoon grote Majesteit. [Daarom moeten ze zowel] met tijdelijke, als ook met eeuwige straffen [gestraft worden]. [Dit] betreft zowel [de] ziel, als [het] lichaam. Wij kunnen die straffen niet ontkomen. [Maar ontkomen kan] alleen als aan de gerechtigheid van God voldaan wordt.

Artikel 2 - Gods Zoon voldeed Gods gerechtigheid

Wij zelf kunnen niet [aan Gods gerechtigheid] voldoen. En [we kunnen] ons[zelf ook niet] verlossen van Gods toorn. Dus heeft God Zijn eniggeboren Zoon voor een Borg aan ons gegeven. [Dat is alleen] uit [Gods] buitengewoon grote barmhartigheid. [En] opdat [Gods Zoon] voor ons zou voldoen, is [Hij] zonde en [een] vloek geworden. [Dat deed Hij] voor ons of in onze plaats [en ook] aan het kruis.

Artikel 3 - Offer van Gods Zoon ruim voldoende

Deze dood van de Zoon van God is het enige en volledige offer voor de zonden. [En het is ook] de voldoening [voor de zonden]. [Dit offer is] heeft [een] buitengewoon grote kracht en waarde. [Het is ook] in ruime hoeveelheid voldoende voor het verzoenen van de zonden van de hele wereld.

Artikel 4 - Dood van Gods Zoon van buitengewone kracht en waarde

En deze dood [van Gods Zoon] heeft daarom dus [een] buitengewone kracht en waarde. [Dit komt] omdat de Persoon Die deze [dood] geleden heeft, ook de eniggeboren Zoon van God is. [Hoewel Hij] ook een werkelijk en volmaakt heilig mens is. [Als Zoon van God is Hij] gelijk in essentie met de Vader en de Heilige Geest. [Deze essentie] is eeuwig en eindeloos. Van die aard moest onze Zaligmaker zijn.

Bovendien [ook] omdat Zijn dood samenging met het bemerken van het gevoel van Gods toorn en van de vloek. Die [toorn en vloek] hadden wij door onze zonden verdiend.

Artikel 5 - Belofte van het Evangelie

Verder is de belofte van het Evangelie dat iedereen die in de gekruisigde Christus gelooft, niet ten onder gaat. Maar [hij] heeft het eeuwige leven. Deze belofte moet zonder verschil verkondigd en

uiteengezet worden. [Dit moet dan ook] aan alle volken en mensen, tot wie God Zijn Evangelie stuurt, naar Zijn welbehagen. [Ook moet de belofte verkondigd worden] met [het] bevel van bekering en geloof.

Artikel 6 - Onbekeerdheid niet door offer Christus

Velen zijn door het Evangelie geroepen. Maar [zij] bekeren zich niet en geloven ook niet in Christus. Maar [zij] gaan [uiteindelijk] ten onder in ongeloof. Dit gebeurt niet door [een] tekortkoming of ontoereikendheid van het offer van Christus. Maar [dit gebeurt] door hun eigen schuld.

Artikel 7 - Geloven is alleen genade

Maar zovelen als [er] werkelijk geloven, ontvangen dit gunstbewijs alleen uit Gods genade. [Dit gunstbewijs is ook] van de zonden en de ondergang verlost en behouden worden. En [dat is] door de dood van Christus. [Ook is die genade] aan hen van eeuwigheid [al] gegeven in Christus. [Hoewel] God die genade aan niemand verplicht is.

Artikel 8 - Genade op grond van Gods raadsplan en wil

Want dit [hierboven] is geheel het onafhankelijk [raads]besluit, de genadige gezindheid en het [raads]plan geweest van God de Vader. [God wilde] dat de kracht van de dierbare dood van Zijn Zoon zich zou uitspreiden tot alle uitverkorenen. [Die kracht is] levendmakend en zaligmakend. [Gods raadsplan is] om alleen de [uitverkorenen] het rechtvaardigende geloof te schenken. En [ook om hen] hierdoor, [door het geloof], onfeilbaar te brengen tot de zaligheid.

Dat wil zeggen: God heeft gewild dat Christus door het bloed van Zijn kruis de [uit]verkorenen met kracht zou verlossen. Met dit [bloed] heeft Hij het nieuwe verbond (of testament) bekrachtigd. [De uitverkorenen zijn] uit alle volken, stammen, geslachten en talen. [Het gaat ook om] al degenen en hen alleen, die van eeuwigheid tot de zaligheid [zijn uit]verkoren. [Zij] zijn door de Vader [van eeuwigheid] aan Christus gegeven. [Ook wilde God dat Christus] hen het geloof zou schenken, wat Hij door Zijn dood voor hen heeft verdient. [Dit is] ook net [zo met] andere zaligmakende gaven van de Heilige Geest. [Verder wil God dat Hij] hen van al hun zonden door Zijn bloed zou reinigen. [Dit gaat] zowel [om] de zonden [die] door de geboorte verkregen [zijn], als de feitelijk verrichte [zonden]. [En het gaat] zowel [om] de zonden na het geloof [van een uitverkorene] gedaan, als [die van daar]voor. [Om hen] tot het einde toe getrouw [te] bewaren. En [ook om hen uit]eindelijk zonder een of andere vlek en rimpel kostelijk [aan] Zich te vertonen.

Artikel 9 - Gods besluit altijd verwezenlijkt

Dit [raads]besluit is vanaf het allereerste begin van de wereld tot op onze dagen met kracht verwezenlijkt geweest. En [het] zal ook in het vervolg verwezenlijkt worden. [Hoewel] de poorten van de hel zich daar zonder resultaat tegen verzetten. [Het besluit zelf] is ontstaan uit de eeuwige liefde van God voor de uitverkorenen. [Het besluit wordt] zo [verwezenlijkt] dat de uitverkorenen op een geschikt tijdstip tot één [groep] bijeengebracht zullen worden. En [zo]dat er altijd een Kerk van

gelovigen zal zijn. [De Kerk] is gegrond in het bloed van Christus. Zij heeft Hem volhardend lief, dient [Hem] voortdurend, en lofprijst [Hem] in dit leven en in alle eeuwigheid. [Dit is omdat Hij] haar Zaligmaker [is]. [Maar ook omdat], zoals een bruidegom voor zijn bruid, Hij Zijn leven voor haar aan het kruis heeft overgegeven.

Verwerping van dwalingen

Nadat de goede leer uitgelegd is, verwerpt de Synode de dwalingen van degenen:

Verwerping 1 - Onwaar dat Christus' verdienste is zonder iemand zeker zalig maken

[Degenen] die leren:

Dat God de Vader [voor] Zijn Zoon de dood vastgesteld heeft, zonder iemand zeker zalig te maken. [Namelijk de dood] van het kruis. [En dat was zonder een] zeker en vastgesteld raadsplan. Zodat [zaken] van de verwerving van de dood van Christus [er] wel zouden hebben kunnen zijn, zonder schenking [ervan] aan één mens. [Die zaken zijn] de noodzaak, voordeel en het waard-zijn van de verwerving van de dood van Christus. En [ze zijn dan] in alle onderdelen zonder tekortkoming, waaraan niets ontbreekt en [ook dat het] in die volledigheid blijft. Al was het zelfs [zo] dat de verlossing die verworven was, niet [aan] één mens, welk [mens] dan ook, werkelijk geschonken was geweest.

Weerlegging

Want dit leer[stuk] is gericht op [het] met verwachting afwijzen van de wijsheid van de Vader. En [ook op afwijzing] van de verdiensten van Jezus Christus. En [uiteindelijk] is het in tegenspraak met de Schrift. Want op deze manier zegt onze Zaligmaker:

"Ik stel Mijn leven voor de schapen." (Joh. 10:15) *"en Ik ken ze."* (Joh. 10:27)

En de profeet Jesaja [zegt] van de Zaligmaker:

"Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan." (Jes. 53:10)

Ten slotte, verklaart ze het artikel van het geloof, waarmee wij geloven, ongegrond: *"De algemene Christelijke Kerk."*

Verwerping 2 - Onwaar dat Christus alleen recht voor oprichten verbond verwierf

[Degenen] die leren:

Dat het doel van de dood van Christus alleen [is] dat Hij niet meer dan [alleen] een recht zou verwerven om [een] verbond op te kunnen richten. [En dan gaat het om een] recht voor de Vader om opnieuw met mensen zulk een verbond op te richten als Hij zou wensen. [Dat betreft] ofwel [een verbond] van genade of van werken. En niet dat Hij werkelijk het nieuwe verbond van genade door Zijn bloed zou bekrachtigen.

Weerlegging

Want dat spreekt de Schrift tegen. Die leert dat Christus Borg en Middelaar is geworden van een beter verbond. Dat wil zeggen, [Borg en Middelaar] van het nieuwe verbond (Hebr. 7:22). En [ook] dat een Testament pas van kracht is in de doden. (Hebr. 9:15,17)

Verwerping 3 - Onwaar dat voorwaarde nieuwe verbond afhankelijk van wil mensen is

[Degenen] die leren:

Dat Christus door Zijn voldoening alleen de wettelijke bevoegdheid voor de Vader heeft verworven. [Dat is de bevoegdheid] of het volmaakte testament om opnieuw met mensen te werk te gaan. En [dan met] nieuwe voorwaarden, zoals Hij die [dan] zou willen opleggen. [En] het volbrengen van [die voorwaarden] zou [dan] afhankelijk zijn van de vrije wil van de mensen. En dat het om die reden had kunnen gebeuren dat niemand die [voorwaarden] zou nakomen. [En die leren] dat Christus door Zijn voldoening voor niemand [met] zeker[heid] de zaligheid zelf verdient heeft. En [ook] het geloof [verdient heeft] waardoor deze voldoening van Christus met kracht geschonken wordt.

Weerlegging

Want deze [mensen] begrijpen de dood van Christus veel te laag. [Ook] zien [ze] volstrekt de waarheid niet in van de belangrijkste vrucht of gunstbewijs [die] door deze [dood] verkregen wordt. En [ze] brengen nog een keer de Pelagiaanse dwaling tevoorschijn uit de hel.

Verwerping 4 - Onwaar dat nieuwe verbond niet door het geloof gerechtvaardigd is

[Degenen] die leren:

Dat het nieuwe verbond van de genade, niet in de kern is, dat wij door het geloof voor God gerechtvaardigd en zalig gemaakt worden. [En wel het verbond] dat God de Vader met de mensen gemaakt heeft, door [de] bemiddeling van de dood van Christus. [Waarbij het gaat om het geloof] voor zover het de verdienste van Christus aanneemt.

Maar [dat het nieuwe verbond] in [de kern is] dat God het geloof zelf, en de gehoorzaamheid van het geloof houdt voor de volledige gehoorzaamheid van de wet. Ondanks het feit dat [beide] onvolmaakt [zijn]. [Maar ook dat Hij het] uit genade houdt voor de waarde van de beloning van het eeuwige leven. [Ook omdat Hij] het eisen [om] de volledige gehoorzaamheid van de wet te doen afgeschaft heeft.

Weerlegging

Want deze [mensen] spreken de Schrift tegen:

“Zij worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is; Welken God voorgesteld heeft tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed”. (Rom. 3:24 - 25)

En [ze] roepen een nieuwe en onbekende rechtvaardiging van mensen voor God in het leven. [Dit doen ze samen] met de goddeloze Socinus. [En uiteindelijk is het ook] tegen de eensgezinde

harmonie van heel de Kerk.

Verwerping 5 - Onwaar dat door erfzonde geen verdoemenis verdiend is

[Degenen] die leren:

Dat alle mensen zijn opgenomen in de toestand van de verzoening en de genade van het verbond. Zodat niemand door de erfzonde de verdoemenis heeft verdiend, of daarom verdoemd zal worden. Maar dat alle mensen niet onderworpen zijn aan de schuld van deze zonde.

Weerlegging

Want deze mening is in tegenspraak met de Schrift. Die zegt dat wij door de natuurlijke aard kinderen van de toorn zijn.

Verwerping 6 - Verschil verwerving en schenking verkeerd gebruikt

[Degenen] die het verschil tussen verwerving en schenking tot [het verkeerde doel] gebruiken. [En wel] met het doel dat ze de onbedachtzame en onervaren [mensen een bepaalde] mening zouden kunnen inprenten. Deze [mening is] dat God, voor wat Hem betreft, de gunstbewijzen aan alle mensen op een evenredige manier heeft willen geven. [Namelijk, de gunstbewijzen] die door de dood van Christus ontvangen worden. Maar dat sommige [mensen] de vergeving van de zonden en het eeuwige leven verkrijgen en andere [mensen] niet. [En] dat zo'n verschil afhankelijk is van hun vrije wil. Die [wil] verenigt zichzelf bij de genade. [Dat is genade], die zonder verschil wordt aangeboden. En dat [de wil] niet afhankelijk is van die bijzondere gave van barmhartigheid. [En wel de gave] die met kracht in hen werkt. Zodat zij zichzelf die genade boven anderen zouden toeëigenen.

Weerlegging

Want zij proberen het volk het rampzalige vergif van de Pelagiaanse dwalingen toe te dienen. [Daarbij] houden zij zich, alsof zij dit verschil voorstelden in een heilzame betekenis.

Verwerping 7 - Onwaar dat Christus niet heeft moeten sterven voor bepaalde mensen

[Degenen] die leren:

Dat Christus niet heeft kunnen, en ook niet [heeft] moeten sterven voor [bepaalde mensen]. Aangezien zulke [mensen] de dood van Christus niet nodig hebben. [Namelijk] degenen die God het meeste liefheeft. En [dat zijn hen die Hij uit]verkoren heeft tot het eeuwige leven.

Weerlegging

Want zij spreken de apostel tegen, die zegt:

"Christus heeft mij liefgehad, en heeft Zichzelf voor mij overgegeven." (Gal. 2:20)

Op dezelfde manier:

"Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt."

Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is.” (Rom. 8:33 - 34)

Namelijk [gestorven] voor hen. En [ze spreken] de Zaligmaker [tegen], Die zegt:

“Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkewijs Ik u liefgehad heb. Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zet voor zijn vrienden.” (Joh. 15:13 - 14)

Hoofdstuk 3 en 4

Over de goddeloosheid van mensen en bekering tot God

Artikel 1 - De mens ontdeed zich van Gods gaven

De mens is vanaf het begin geschapen naar Gods beeld. [Hij is] in zijn verstand voorzien van oprechte en zalige kennis van zijn Schepper. En [ook is hij voorzien] van andere geestelijke dingen. [En hij is dat] in zijn wil en hart van gerechtigheid. [En] in al zijn neigingen [zijn dat] van oprechtheid. En daarom is [hij] helemaal heilig geweest.

Maar [de mens] heeft zichzelf ontdaan van deze voortreffelijke gaven door af te wijken van God. [Dat kwam] door het ingeven van de duivel, en zijn vrije wil.

En [de mens] heeft daartegenover, in de plaats van die [gaven], [de volgende zaken] over zich [heen] gehaald:

[Geestelijke] blindheid, verschrikkelijke duisternis, vergankelijkheid, onjuistheid in het oordeel van zijn verstand, kwaadwilligheid, ongehoorzaamheid en ongevoeligheid in zijn wil en hart, als ook onoprechtheid in zijn hele gezindheid.

Artikel 2 - Een ontaard nageslacht

Zoals de mens nu geweest is na de [zonde]val, zulke kinderen heeft hij ook voortgebracht. Want [omdat] hij ontaard is, [heeft hij] ontaarde [kinderen voortgebracht]. Zodat de ontaardheid van Adam op al zijn nageslacht gekomen is, met uitzondering van Christus alleen. [En dat was] volgens Gods rechtvaardige oordeel. [Dat komt] niet door nabootsing, zoals de Pelagianen beweerd hebben. Maar [het komt] door [de] voortplanting van de ontaarde [menselijke] aard.

Artikel 3 - Mens niet in staat tot zaligmakend goed

Om die reden worden dus alle mensen in zonde ontvangen, en als kinderen van de toorn geboren. [Ze zijn] dus niet in staat tot [het doen van] welk zaligmakend goed dan ook, [maar] geneigd tot kwaad. [Ook zijn ze] dood in zonden en slaven van de zonde. En ze willen en kunnen ook niet terugkeren tot God. Ook [kunnen ze] hun ontaarde aard niet verbeteren, of zichzelf [aan]zetten tot verbetering van die [aard]. [Als dat alles is] zonder de genade van de wederbarende Heilige Geest.

Artikel 4 - Natuurlijke kennis niet zaligmakend

Wel moet worden toegegeven dat [er] na de [zonde]val een zekere mate van inzicht van het verstand is overgebleven. Daardoor blijft hij [nog] een zekere mate van kennis van God [en] van de natuurlijke dingen houden. [Ook kennis] van het verschil tussen wat behoorlijk en onbehoorlijk is. En [hij] laat een

zekere mate van volbrenging van de moreel en van uiterlijke discipline blijken.

Maar het is helemaal niet zo dat de mens door dit inzicht van het verstand zou kunnen komen tot de zaligmakende kennis van God. En [dat hij door die kennis] zich tot God [kan] bekeren. Zodat [de mens] ook dit inzicht in natuurlijke en burgerlijke zaken niet goed gebruikt. Ja, het [is] veel eerder [zo], hoe het ook is, dat [hij die kennis] op verschillende manieren te schande maakt. En [dat hij die kennis] in ongerechtigheid bedwingt. En omdat hij dit doet, wordt hem op die manier alle verontschuldiging voor God ontnomen.

Artikel 5 - Wet ontdekt schuld en geen middel van herstel

[Op de bovenstaande manier] gaat het [er aan] toe met het inzicht van het verstand. [Maar] zo gaat het [er] daarin ook [aan] toe met de wet van de tien geboden. [Die wet] is door God via Mozes in de eerste plaats aan de Joden gegeven. Deze [wet] ontdekt [de mens] wel [aan] de hoogheid van de zonde. [Daarnaast] overtuigt [die wet] de mens meer [en meer] van zijn schuld. Maar [de wet] wijst het middel van herstel tegen [de zonde en schuld] niet aan. Ook geeft [ze] geen krachten om uit deze ellende te kunnen komen. Ze is door het vlees krachteloos geworden. En ze laat de overtreder onder de vloek blijven. Op die manier kan de mens dus door [de wet] geen zaligmakende genade ontvangen.

Artikel 6 - Zalig gemaakt door Geest en Woord

Datgene wat dan het inzicht van het verstand niet kan doen, of de wet niet kan doen, dat doet God door de kracht van de Heilige Geest. En [ook doet Hij dat] door het woord of [ambts]bediening van de verzoening. Dat [woord] is het Evangelie van de Messias. Daardoor heeft God het genoegen gehad om de gelovige mensen zalig te maken. Zowel [gelovigen] in het Oude, als in het Nieuwe Testament.

Artikel 7 - Genade bekendmaking en Gods onafhankelijk welbehagen

Deze mysterie van Gods wil heeft Hij in het Oude Testament [maar] aan een klein aantal [mensen] bekendgemaakt. Maar in het Nieuwe Testament heeft God die [wil] aan een groter aantal mensen bekendgemaakt. Het verschil tussen de volken is [toen] opgeheven. De reden van dat verschillend uitdelen moet niet worden geacht in de verdienstelijkheid [die] van het ene volk meer [is] dan [van] het andere volk. Of [dat het ene volk] het inzicht van het verstand beter gebruikt [dan het andere volk]. Maar [het moet gezocht worden] in het geheel onafhankelijke welbehagen van God. En [in de] onverdiende liefde [van God].

Daarom moeten ook degenen [aan wie] zulke voortreffelijke genade plaatsvindt, zich dankbaar tonen voor die [genade] met een nederig en dankbaar hart. [Omdat] die [genade] zonder en zelfs tegen alle verdienste [voorgevallen is]. Maar in de anderen vindt die genade niet plaats. Zij moeten de hardheid en rechtvaardigheid van Gods oordelen aanbidden. [En dat is dan samen] met de apostel. [En ze moeten] die volstrekt niet nieuwsgierig onderzoeken.

Artikel 8 - Roeping is welgemeend

Maar zoveel [mensen] die door het Evangelie geroepen worden, worden geroepen met oprechtheid. Want God laat in Zijn Woord blijken wat Hem behaaglijk is. [Dat doet Hij] met oprechtheid en in waarheid. En [Hij laat zien] dat [Hij wil dat] die geroepen worden tot Hem komen. God belooft ook met oprechtheid de rust van de zielen en het eeuwige leven. [Die belofte is voor] allen die tot Hem komen en geloven.

Artikel 9 - Schuld onbekeerdheid in de mens zelf

Velen zijn er door de [ambts]bediening van het Evangelie geroepen. [Maar] ze komen niet [tot God] en worden niet bekeerd. De schuld daarvan bevindt zich niet in het Evangelie. Ook niet in Christus die in het evangelie aangeboden is. Ook [ligt de schuld] niet in God, Die roept door het Evangelie. En [Hij is] Zelf [ook de Persoon die hen] die Hij roept verschillende gaven geeft. Maar [de schuld bevindt zich] in degenen die geroepen worden. Sommigen van hen zijn onbekommerd, en nemen het woord van het leven [daarom] niet aan. Andere [mensen] nemen het wel aan, maar niet in het meest innerlijke van hun hart. [Wel is er] een blijdschap van het tijdgeloof van korte duur. En daarom is het [zo] dat ze zich [daar]na weer terugtrekken. [Weer] anderen onderdrukken het zaad van het Woord door de doornen van de zorgen en diepste genietingen van de wereld. [Daarom] brengen ze geen vruchten voort. Wat onze Zaligmaker leert in de gelijkenis van het zaad (Mattheus 13).

Artikel 10 - Bekering niet toekennen aan de mens maar aan God

Maar anderen komen [tot God] en worden bekeerd. [Ze] zijn [namelijk] door de [ambts]bediening van het Evangelie geroepen. [Maar] dat moet men niet toeschrijven aan de mens. Alsof [die mens] zichzelf door zijn vrije wil zou uitmunten boven anderen. [Waarbij] die [anderen] evenveel of toereikende genade tot het geloof en bekering verschaft is. Dat is wat de ingebeelde dwaalleer van Pelagius beweert.

Maar die [bekering] moet men aan God toewijzen. Die heeft de Zijnen van eeuwigheid uitverkoren in Christus. Zo roept [Hij hen] ook in de tijd [van hun leven] met kracht. [Verder] schenkt [Hij hen ook] het geloof en de bekering. En [Hij] verlost hen uit de heerschappij van de duisternis, en brengt hen over tot het Rijk van Zijn Zoon. Zodat ze [Gods] goede eigenschappen zullen bekendmaken. [Omdat Hij] Degene [is] die hen uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderlijke licht. En [ook] zodat ze niet van zichzelf zullen grootspreken. Maar [zodat ze] zullen grootspreken van de Heere. Zoals de apostolische geschriften elke keer [weer] verklaren.

Artikel 11 - Gods welbehagen volbracht

Verder volbrengt God dit welbehagen van Hem in de uitverkorenen. En [Hij] werkt de echte bekering in hen. Wanneer [Hij] dat [doet], laat Hij hen niet alleen het Evangelie uitwendig preken. En [ook niet alleen dat Hij dan] hun verstand met kracht door de Heilige geest tot geestelijke kennis brengt. Zodat

ze werkelijk die dingen die van Gods Geest zijn, zouden begrijpen en waarnemen. Maar [dan] dringt God ook binnen tot de meest innerlijke gedeeltes van de mensen. [Dit doet Hij] door de krachtige invloed van de zelfde Geest [die] wederbaart. Hij opent het hart, dat gesloten is. Hij maakt dat [wat] hard [was] gevoelig is. Hij besnijdt, dat [wat] onbesneden is. Hij stort nieuwe eigenschappen uit in de wil [van de mens]. En [Hij] zorgt ervoor dat die wil levend wordt, die [daarvoor] dood was. [Ook dat die wil] die zondig was, goed wordt. [En de wil] die niet wilde nu werkelijk wil. [En de wil] die ongehoorzaam was, gehoorzaam wordt. God brengt die wil tot handeling en geeft [die] kracht, zodat hij als een goede boom, vruchten van goede werken kan voortbrengen.

Artikel 12 - De wedergeboorte

En dit [onderstaande] is die wedergeboorte waar in de Schrift zo kostelijk van gesproken wordt. Die werkt God zonder ons [toedoen] in ons. [De wedergeboorte wordt ook wel] vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking van de doden en levendmaking [genoemd]. En deze [wedergeboorte] wordt niet alleen door middel van de uitwendige prediking in ons tot stand gebracht. Ook niet door aanbeveling. [En ook niet] op een dusdanige manier van uitwerking, dat het dan alsnog van het vermogen van de mensen zou afhangen [om] wedergeboren of niet wedergeboren te worden. [Of het vermogen om] bekeerd te worden of niet bekeerd te worden. [En dat tegen de achtergrond dat] God Zijn werk nu ten uitvoer gebracht heeft.

Maar [de wedergeboorte] is een geheel bovennatuurlijke [en] een erg krachtige werking. En tegelijkertijd [is die werking] erg aangenaam, verbazingwekkend, mysterieus en niet uit te drukken. Ze is in haar kracht niet kleiner van betekenis of onbeduidender dan de schepping of de opwekking van de doden. [En dat] volgens de verklaring van de Schrift. Die geïnspireerd is door de Auteur van deze werking.

[De werking is] zo dat al degenen in [de] harten van wie God op deze wonderlijke manier werkt, wedergeboren worden en daadwerkelijk geloven. [Waarvan de wedergeboorte] zeker, onfeilbaar en met kracht [is]. En dan wordt de wil niet alleen door God aangezet en overgehaald. [Omdat de wil] nu vernieuwd is. Maar [omdat hij] door God overgehaald [is], gaat hij ook zelf [te] werk. Waarom ook terecht wordt gezegd dat de mens gelooft en zich bekeert. [En dat] door de genade die hij ontvangen heeft.

Artikel 13 - Werking wedergeboorte niet begrijpen en toch gevoelen

De gelovigen kunnen de manier van deze werking niet volledig begrijpen in dit leven. Toch stellen ze zich gerust in [het feit] dat ze door deze genade van God met het hart geloven. En [ook] dat ze hun Zaligmaker liefhebben. Dat [alles] weten en gevoelen ze.

Artikel 14 - Geloof een gave van God

Dus het geloof [is] in dat geval een gave van God. [En dat is] niet [zo] omdat het aan de vrije wil van de mensen wordt aangeboden door God. Maar omdat het [daad]werkelijk aan de mens wordt gegeven, in het gemoed gebracht en ingegeven. [Het is] ook niet om de reden dat God alleen het vermogen zou geven om te geloven. En [men] daarna de toestemming of het werkelijk geloven van de vrije wil van de mensen [moet] verwachten.

Maar [het geloof is Gods gave], omdat God [zowel] het willen [van de mens] werkt, [als ook] het werken [zelf]. Ja, God werkt alle [dingen] in allen. Hij brengt in de mens zowel de wil om te geloven tot stand, als het geloof zelf.

Artikel 15 - God geen genade verschuldigd

Deze genade is God aan niemand verschuldigd. Want wat zou Hij verschuldigd zijn [aan] hen die Hem niet eerst [iets] geven kunnen? Zodat het vergoed wordt aan hem? Ja, wat zou God [aan] hem verschuldigd zijn, die in zichzelf niet [wat] anders heeft [dan] zonde en leugen? Dus is diegene alleen aan God voor die [genade] eeuwige dankbaarheid verschuldigd. [Dat is hem] die deze genade ontvangt. En [hij] dankt God ook daarvoor.

[Maar er zijn ook mensen] die deze genade niet ontvangen. Die maken zich helemaal geen zorgen om deze geestelijke dingen. En [hij] vergenoegt zichzelf in wat hij bezit. Of [hij] is onbekommerd, en beroemt zich tevergeefs [erin] dat hij [die genade] heeft. [Maar dat is tevergeefs, omdat] hij [die genade] niet bezit.

Verder [zijn er mensen] die hun geloof uiterlijk belijden, en hun leven verbeteren. Over hen moet men op de gunstigste [manier] oordelen en spreken. [Dat is ook] volgens het voorbeeld van de apostelen. [Dit komt] omdat het meest innerlijke van het hart [voor] ons onbekend is.

[Ook zijn er] anderen die nog niet geroepen zijn. En wat hen betreft, voor zulke [mensen] moet men [tot] God bidden. Hij roept de dingen die niet bestaan, alsof ze bestonden. En we moeten ons volstrekt niet verheffen ten opzichte van hen. [En dat op die manier] alsof wij onszelf onderscheiden hadden.

Artikel 16 - Menselijke aard blijft na zondeval

Maar [het bestaan van] de mens is door de [zonde]val niet opgehouden [om nog steeds] een mens te zijn. [Dat betekent] begaafd met [het] verstand en [een] wil. Ook heeft de zonde de aard van de mensen niet weggenomen. Maar [het heeft die aard] verwoest en [op een] geestelijke manier gedood. [Hoewel de zonde wel] is doorgedrongen in het hele menselijke soort.

Op die manier werkt ook deze genade van God van de wedergeboorte in de mensen niet als

[omgegaan zou worden] met stokken en blokken. Ook [laat God] de wil [van de mens] en zijn eigenschappen niet ophouden te bestaan. [En Hij] dwingt hem ook niet met geweld tegen zijn wil [in].

Maar [God] maakt [de mens] geestelijk levend, geneest [en] corrigeert hem. En [Hij] buigt hem tegelijkertijd op [een] liefelijke en krachtige [wijze]. Zodat er nu in [hem] een gewillige en oprechte gehoorzaamheid van de Geest de overhand begint te krijgen. En daarin ligt [dan ook] de vrijheid van onze wil. [Maar ook ligt daarin] het werkelijke en geestelijke herstel [van die wil]. Vroeger had [namelijk] de ongehoorzaamheid en [het] verzet van het vlees helemaal de overhand.

Die wonderlijke Werkmeester ging op deze wijze met ons te werk [voor] al [het] goede. En de mens zou helemaal geen hoop hebben [om] uit de [zonde]val te kunnen opstaan door zijn vrije wil, als het niet het geval was [dat God zo werkte]. Door die [vrije wil] heeft hij zichzelf in de eeuwige ondergang gestort. [En dat gebeurde in de tijd] toen hij nog [in de toestand van onschuld] stond.

Artikel 17 - Gebruik middelen noodzakelijk

God brengt dit natuurlijke leven van ons voort en onderhoudt [die] door Zijn almachtige werking. [Maar dat] sluit ook het gebruik van de middelen niet uit, maar vereist [die]. Daardoor heeft God deze kracht van Hem willen uitvoeren. [En dat is] volgens Zijn buitengewoon grote wijsheid en goedheid. Zo is het ook [met] de bovennatuurlijke werking van God, die hiervoor vermeld is. Door [die werking] wederbaart Hij ons. Maar dat sluit volstrekt niet het gebruik van het Evangelie uit, of laat [het gebruik] vervallen. [Dit evangelie] heeft de wijze God ingesteld als een zaad van de wedergeboorte, en [als] voedsel van de ziel.

De apostelen hebben het volk op godvruchtige wijze onderwezen van deze genade van God. [Zo ook] de leraren die [de apostelen] zijn [na]gevolgd. [Dat deden ze] tot [Gods] eer en tot vernedering van alle hoogmoed van mensen. En intussen hebben ze toch niet verzuimd [om] hen te houden bij het bezighouden met het Woord, met de Sacramenten en kerkelijke tucht. [En dat] door de heilige onderwijzingen van het Evangelie.

Op die manier moet het nu ook zeker niet zo zijn dat [men] de moed zou vatten om God te verzoeken. [Daarbij gaat het om] degenen die anderen in de gemeente onderwijzen, of die onderwezen worden. [En wel verzoeken] door het scheiden van dingen, waarvan God heeft gewild dat ze als eenheid verenigd zouden blijven. [Dat is namelijk] volgens Zijn welbehagen. Want door de onderwijzingen wordt de genade verleend. En hoe bedrevener wij onze ambt[sbediening] doen, zoveel voortreffelijker laat het gunstbewijs van God zich zien. [Hij is het] Die in ons werkt. En dan gaat Gods werk [ook] op de beste manier door. Waarvan alleen God alle eer toebehoort in de eeuwigheid. [En] dat zowel wegens de middelen als de zaligmakende vrucht en de uitwerking daarvan. Amen.

Verwerping van dwalingen

Verwerping 1 - Onwaar dat erfzonde niet verdoemelijk is

[Degenen] die leren:

Dat men eigenlijk niet kan zeggen dat de erfzonde op zichzelf voldoende is om het hele menselijke soort te verdoemen. Of [dat het voldoende is] om tijdelijke en eeuwige straffen te verdienen.

Weerlegging

Want deze [mensen] spreken de apostel tegen, als die zegt:

“Door één mens is de zonde in de wereld ingekomen, en door de zonde de dood; en alzo is de dood tot alle mensen doorgedaan, in welken allen gezondigd hebben.” (Rom. 5:12)

En: *“De schuld is uit één misdaad tot verdoemenis.”* (Rom. 5:16)

En: *“De bezoldiging der zonde is de dood.”* (Rom. 6:23)

Verwerping 2 - Onwaar dat geestelijke gaven niet in geschapen mens waren

[Degenen] die leren:

Dat de geestelijke gaven, of de goede eigenschappen en goede moreel [er] niet konden zijn in de wil van de mens toen hij in het begin geschapen werd. En dat [die dingen] daardoor niet van [de wil] gescheiden hebben kunnen worden. [Waarbij het gaat om deugden] als bijvoorbeeld: goedheid, heiligheid en rechvaardigheid.

Weerlegging

Want dat is in tegenspraak met de beschrijving van Gods evenbeeld. [Het beeld] dat de apostel geeft (Ef. 4:24). Op welke plaats hij laat blijken dat het [beeld] bestaat uit rechtvaardigheid en heiligheid. Die hebben allebei ongetwijfeld hun plaats in de wil.

Verwerping 3 - Onwaar dat mens uit zichzelf het goede kan kiezen

[Degenen] die leren:

Dat in de geestelijke dood de geestelijke gaven niet zijn gescheiden van de wil van de mensen. [Dat komt] omdat de wil in zichzelf nooit slecht is geweest. Maar [dat die wil het] alleen onmogelijk is gemaakt door gebrek aan geestelijk licht van het verstand en de losbandigheid van de neigingen. En als deze beletsels weggenomen zijn, dat de wil dan zijn onafhankelijke van nature eigen vermogen aan het werk zou kunnen zetten. Dat wil zeggen: Dat [hij] uit zichzelf allerlei goede [dingen] zou kunnen of willen kiezen boven iets anders, of [die dingen] niet willen en kiezen boven iets anders. [Namelijk de dingen] die zich [aan] hem voordoen.

Weerlegging

Dit is een nieuw denkbeeld en verkeerde opvatting. En het veroorzaakt dat ze het vermogen van de vrije wil omhoog brengt. [Dat is] tegen de uitspraak van de profeet:

“Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het” (Jer. 17:9).

En [tegen die] van de apostel:

“Onder dewelke, (kinderen der ongehoorzaamheid), ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleses, doende den wil des vleses en der gedachten” (Ef. 2:3).

Verwerping 4 - Onwaar dat onwedergeboren mens niet volkomen dood is

[Degenen] die leren:

Dat de onwedergeboren mens niet werkelijk of ook niet volkomen dood is in de zonde. Of [dat die mens] niet in het bezit [is] van [het] volledige vermogen tot het geestelijk goede. Maar dat [die mens] nog kan hongeren en dorsten naar de gerechtigheid en het leven. En [dat hij nog] een gave aan God kan opdragen van een berouwvolle en gebroken geest. [Namelijk een] die voor God aangenaam is.

Weerlegging

Want deze dingen zijn in tegenspraak met de duidelijke verklaringen van de Schrift:

“Gij waart dood door de misdaden en de zonden” (Ef. 2:1).

En: *“Het gedichtsel van des mensen hart is alleenlijk boos, te allen dage”* (Ef. 2:5).

Behalve dat, zijn [zulke zaken] werkelijk van toepassing op de wedergeborenen, en op degenen die zalig genoemd worden. [Waarbij het gaat om] hongeren en dorsten naar de verlossing uit de ellende, en naar het leven, en een gave aan God opdragen van een gebroken geest.

Verwerping 5 - Onwaar om door algemene genade zaligheid te ontvangen

[Degenen] die leren:

Dat de slechte en natuurlijke mens wel op die wijze gebruik kan maken van de algemene genade, dat hij grotere [genade] en de zaligheid zelf zou kunnen ontvangen. [Wel dat het dan] langzaam en onmerkbaar en in opeenvolgende hogere stadia. Waar[bij ze met de algemene genade] het inzicht van het verstand bedoelen, of de gaven die na de [zonde]val nog [in] hem zijn overgebleven. [En wat betreft grotere genade, bedoelen ze] de evangelische of zaligmakende genade.

En dat God Zich op deze wijze betoont [dat Hij] klaar is van Zijn kant om Christus aan alle mensen bekend te maken. Aangezien Hij de middelen die nodig zijn, voldoende en met kracht aanbiedt aan alle [mensen]. [Namelijk de middelen] voor de kennis van Christus, voor het geloof en voor de bekering. Want samen met de ervaring [van gelovigen] van alle tijden, maakt ook de Schrift uitdrukkelijk duidelijk dat dit niet overeenstemt met de werkelijke toestand.

“Hij maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan; en Zijn rechten, die kennen zij niet” (Ps. 147:19 - 20).

“God heeft in de verleden tijden al de heidenen laten wandelen in hun wegen” (Hand. 14:16).

En: *“Zij, (te weten Paulus met de zijnen), werden van den Heiligen Geest verhinderd het Woord in Azië te spreken. En aan Mysië gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynië te reizen; en de Geest liet het hun niet toe”* (Hand. 16:6 - 7).

Verwerping 6 - Onwaar dat in bekering geen nieuwe eigenschappen gegeven worden

[Degenen] die leren:

Dat in de echte bekering van de mensen in de wil geen nieuwe kwaliteiten, vermogens of gaven door God ingegeven kunnen worden. En dat daarom het geloof geen kwaliteit of gave is [die] door God wordt ingegeven, maar [dat het] alleen een daad van mensen is. En dat het niet op een andere manier gezegd kan worden [dat] het een gave is, dan ten opzichte van het vermogen om ertoe te komen. [Daarbij gaat het om het geloof], waardoor wij aanvankelijk bekeerd worden, en van welk [geloof] wij gelovigen genoemd worden.

Weerlegging

Want daarmee spreken zij de Heilige Schrift tegen. Die verklaart dat God nieuwe kwaliteiten van het geloof, van de gehoorzaamheid en van het gevoel van Zijn liefde in onze harten bekendmaakt.

“Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven” (Jer. 31:33).

En: *“Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten”* (Jes. 44:3).

En: *“De liefde Gods is in onze harten uitgestort door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven”* (Rom. 5:5).

Dat is ook in tegenspraak met het voortdurende gewoonte van de Kerk van God, die op deze manier met de profeet bidt:

“Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn” (Jer. 31:18).

Verwerping 7 - Onwaar dat genade alleen aanbeveling is

[Degenen] die leren:

Dat de genade niet [iets] anders is dan een gematigde manier van aanbeveling. [Namelijk de genade] waardoor wij tot God bekeerd worden. Of zoals anderen dit uitleggen, dat [aanbeveling] de voortreffelijkste manier van handelen is in de bekering van mensen. En [ook] dat die het meeste overeenkomt met de aard van mensen. Wat dan ook door aanbeveling gebeurt. En dat er geen reden is waarom alleen deze genade van aanbeveling niet voldoende zou zijn. [Namelijk], om de natuurlijke mens geestelijk te maken. Ja, dat God niet op een andere manier de toestemming van de wil laat ontstaan dan op deze manier van aanbeveling. En [ook] dat de kracht van de Goddelijke handeling [er]in bestaat dat God eeuwige zegeningen belooft. Maar [dat] de satan tijdelijke zegeningen belooft. Door [die reden] gaat de] kracht van de Goddelijke handeling] de handeling van de satan te boven.

Weerlegging

Want dit is volkomen Pelagiaans. En [het is] in tegenspraak met de hele Heilige Schrift. Die spreekt, behalve deze [manier], [zich] uit [over] een nog andere, veel krachtigere en Goddelijkere manier van handelen. [Namelijk het handelen] van de Heilige Geest in de bekering van mensen.

Zoals bij Ezechiël:

"Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vleses hart geven" (Ez. 36:26).

Verwerping 8 - Onwaar dat Gods handelen ondergeschikt is aan wil van mensen

[Degenen] die leren:

Dat God niet zodanige krachten gebruikt in de wedergeboorte, waardoor Hij zijn wil zou buigen. [Namelijk de krachten van Gods] almacht. [En hem] met kracht en onfeilbaar [buigt] tot geloof en bekering.

Maar wanneer de handelingen van de genade ten uitvoer gebracht zijn, dat de mens God en de Heilige Geest toch kan tegenwerken. [Namelijk de handelingen] die God gebruikt om de mens te bekeren. En dat [de mens Hen] ook daadwerkelijk vaak tegenwerkt. En [hij ook] zo kan tegenwerken dat hij zijn eigen wedergeboorte helemaal tegenhoudt. [Ook] wanneer God zijn wedergeboorte van plan is en hem wil wederbaren. En dat het daarom in [de mens] zijn eigen vermogen blijft [om wel] of niet wedergeboren te worden.

Weerlegging

Want dit is niets meer dan al de kracht van de genade van God in onze bekering wegnemen. En [het is ook] de handeling van de almachtige God ondergeschikt aan de wil van de mensen. En dat [is] tegen [wat] de apostelen [zeggen], die leren:

"Dat wij geloven naar de werking der sterkte Zijner macht" (Ef. 1:19).

En: *"Dat God het welbehagen Zijner goedheid, en het werk des geloofs, in ons vervult met kracht"* (2 Thess. 1:11).

En: *"Dat Zijn Goddelijke kracht ons alles wat tot het leven en de godzaligheid behoort, geschonken heeft"* (2 Pet. 1:3).

Verwerping 9 - Onwaar dat genade en vrije wil allebei oorsprongen zijn van bekering

[Degenen] die leren:

Dat de genade en de vrije wil [beide] voor een deel oorsprongen zijn, die allebei samen het begin van de bekering tot stand brengen. En dat de genade in [de] volgorde van handeling niet eerder plaatsvindt [dan] de handeling van de wil. Dat wil zeggen, dat God de wil niet eerder met kracht helpt tot de bekering, dan wanneer de wil zichzelf overhaalt en [het] tot [bekering] beslist. [En dan gaat het om de wil] van de mensen.

Weerlegging

Want de Oude Kerk heeft dit leer[stuk] al lang geleden veroordeeld in de Pelagianen. [Dat was van]uit de woorden van den apostel:

“Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods” (Rom. 9:16).

Eveneens: *“Wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?”* (1 Kor. 4:7).

En: *“Het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen”* (Fil. 2:13).

Hoofdstuk 5

Over de standvastigheid van de heiligen

Artikel 1 - Wedergeborenen niet helemaal verlost van zonde in dit leven

God roept [mensen] volgens Zijn [raads]plan tot de gemeenschap van Zijn Zoon. [Dat is tot] onze Heere Jezus Christus. En [God] wederbaart [hen] door de Heilige Geest. Hen verlost Hij van de macht en slavernij van de zonde. Maar Hij verlost hen in dit leven niet helemaal van het vlees en het lichaam van de zonde.

Artikel 2 - Gebreken reden voor vernedering en verlangen

Hier komen de zonden van gebreken van iedere dag uit voort. En ook [is het zo dat] gebreken vastzitten aan de allerbeste werken van de heiligen. Dat geeft hun [een] voortdurende reden om zich voor God te vernederen. [En ook om] hun toevlucht te nemen tot de gekruisigde Christus. [En om] hoe langer hoe meer het vlees te doden. [En dat gebeurt] door de Geest van het gebed en vrome bezigheden van godsvrucht. [Het geeft hen ook reden om] sterk te verlangen naar het eind tijdperk van volmaaktheid. Tot [het moment] dat ze ontbonden zijn van dit lichaam van de dood. [En ze dan] met het Lam van God zullen regeren in de hemelen.

Artikel 3 - God bewaart de bekeerden tot het einde

De bekeerden [hebben nog] restanten van deze inwonende zonde, en ook aanvechtigen van de wereld en van de satan. Vanwege deze redenen zouden [ze] niet standvastig kunnen blijven in die genade. Als ze [tenminste] overgelaten werden aan hun eigen krachten. Maar God is getrouw. Hij heeft hen ooit die genade gegeven. [En Hij is het] Die hen [daarin ook] barmhartig versterkt en tot het einde toe krachtig bewaart.

Artikel 4 - Gods genade maakt vallen niet onmogelijk

God versterkt en bewaart de echte gelovigen in de genade door [Zijn] macht. Die [macht] is groter dan dat de [gelovigen] overwonnen zonden kunnen worden door het vlees. En hoewel [dat waar is] toch [is het] niet zo dat de bekeerden niet zouden kunnen afdwalen van de leiding van de genade. [Omdat] ze niet altijd op die manier door God worden bestuurd en tot handelingen [worden] gebracht [dat dat niet zouden kunnen]. [Maar dat afdwalen dan] met sommige bijzondere daden [en] door hun eigen schuld. Ze worden [dan] door de verleidingen van het vlees verleid en volgen die.

Daarom moeten ze voortdurend waken en bidden. [Bidden] dat ze niet in verzoeking en geleid worden. En als ze dit niet doen, kunnen ze verleid worden tot grote en verschrikkelijke zonden. [Dat wordt gedaan] door het vlees, de wereld en de satan. Maar soms worden zij ook daadwerkelijk daartoe

verleid. [En dat] door[dat] God het rechtvaardig toelaat. Zoals bewezen [is in] het beklagenswaardige vallen [in zonde] van David, Petrus en andere heiligen. Dat is [namelijk] voor ons beschreven in de Schrift.

Artikel 5 - Grote zonden vertoornen God

Met zulke grote zonden vertoornen ze God op een buitengewone manier. [Daarmee] komen ze terecht in [de] schuld van de dood. [Ze] doen de Heilige Geest verdriet aan. [Ook] onderbreken ze voor een [bepaalde] tijd de werkzaamheid van het geloof. [Ze] verwonden hun geweten hevig. En [ze] verliezen soms het gevoel van de genade voor een [bepaalde] tijd. [Dat is] tot het moment dat ze terugkeren op de weg door werkelijk gemeend berouw. Wanneer [dat gebeurt], verschijnt het Vaderlijke aangezicht van God weer aan hen.

Artikel 6 - Heilige Geest niet helemaal weggenomen

Want God neemt de Heilige Geest niet helemaal weg van de Zijnen. [Dat komt omdat] Hij rijk is in barmhartigheid. [En het is] volgens het onveranderlijke [raads]plan van de verkiezing. [Dat is] zelfs ook in het beklagenswaardige vallen van hen [in de zonde]. En God laat hen ook niet te ver vallen. [Zo]dat ze [dan zouden] uitvallen van de genade van aanneming, en van de toestand van rechtvaardiging. Of [zo ver dat] ze zondigen tot de dood, of tegen de Heilige Geest. [Zodat ze dan] zichzelf in de eeuwige ondergang storten. [Omdat ze dan] van Hem helemaal verlaten waren.

Artikel 7 - Bekering is zeker door onvergankelijk zaad

Want in de eerste plaats bewaart God in hen nog dit onvergankelijk zaad van Hem tijdens zulk soort vallen [in zonde]. [Het zaad] waaruit ze wedergeboren zijn. [Hij bewaart dat] zodat het [zaad] niet vergaat en [ook] niet [er]uit geworpen wordt.

In de tweede plaats, vernieuwt God hen zeker en krachtig tot bekering. [Dat doet Hij] door Zijn Woord en Geest. Zodat ze over de zonden die ze deden bedroefd zijn. [En dat is] van harte en [bedroefd] tot God. [Zodat] ze verlangen [naar] vergeving in het bloed van de Middelaar [en die vergeving ook] ontvangen. [Dat is] door het geloof [en] met een verbroken hart. [En zodat ze] opnieuw de genade van God bemerken. Hij is nu [namelijk] met hen verzoend. [En zodat] ze Gods medelijden en trouw aanbidden. [En uiteindelijk is het, zodat ze] in het vervolg hun zaligheid nog zorgvuldiger tot stand brengen met vrezen en huiveren van eerbied.

Artikel 8 - Niet afvallen gelovige door barmhartigheid van God

Dus ze ontvangen dit [niet-afvallen] dan niet door hun [eigen] verdiensten of krachten. Maar [ze krijgen] het door de genadige barmhartigheid van God. [Zo]dat ze niet helemaal uit het geloof en de genade vallen. En ook niet [dat ze] tot het eind [van hun leven] toe in het vallen [in zonde] blijven of verloren gaan. Dat zou gemakkelijk kunnen gebeuren, wat hen betreft. En [het] zou [dan] ook zeker gebeuren. Maar ten opzichte van God, kan het helemaal niet plaatsvinden. [Dat komt] omdat Zijn

[raads]besluit niet veranderd, of Zijn belofte gebroken kan [worden]. Ook niet [omdat] de roeping volgens Zijn [raads]plan niet [kan] worden ingetrokken. En niet [omdat de] verdienste, voorbidding en bewaring door Christus vruchteloos kan zijn. [En uiteindelijk ook niet omdat] de verzegeling door de Heilige Geest voorkomen of opgeheven kan worden.

Artikel 9 - Gelovigen zijn verzekerd

De gelovigen kunnen zelf verzekerd zijn van deze bewaring van de uitverkorenen tot de zaligheid. En [ook kunnen ze dat zijn] van de volharding van de echte gelovigen in het geloof. En ze zijn ook [verzekerd] naar de maat van het geloof. [En dan het geloof] waarmee ze stellig geloven dat ze echte en levende lidmaten van de Kerk zijn. [En dat ze het] altijd zullen blijven. [En daar komt bij dat ze geloven] dat ze vergeving van de zonden en het eeuwige leven hebben.

Artikel 10 - Verzekerdheid niet uit bijzondere openbaring

En daardoor komt deze verzekerdheid niet voort uit een of andere bijzondere openbaring. [Dat is] een openbaring [die] plaats heeft zonder of buiten het Woord [om]. Maar [het komt voort] uit het geloof in de beloften van God. [Dat zijn beloften] die God in Zijn Woord in [een] buitengewoon ruime maat heeft bekendgemaakt. [Dat deed Hij] voor onze troost. [Ook komt de verzekerdheid voort] door het getuigen van de Heilige Geest. *“Die met onzen geest getuigt dat wij kinderen en erfgenamen Gods zijn”* (Rom 8:16-17). Tenslotte [zijn ze verzekerd] uit de ijverige en heilige werkzaamheid van een goed geweten en van goede werken.

En als de uitverkorenen van God deze stellige troost niet hadden, dan zouden ze de meest beklagenswaardigste [personen] zijn van alle mensen. [Namelijk de troost] in deze wereld, dat ze de overwinning zullen blijven houden. En daarnaast ook [de troost van] deze betrouwbare waarborg van de eeuwige heerlijkheid.

Artikel 11 - Vertrouwen en zekerheid niet altijd gevoeld

Intussen laat de Schrift zien dat de gelovigen het vertrouwen en de zekerheid niet altijd voelen. [Daarbij gaat het om] dit volledige vertrouwen van het geloof en deze zekerheid van de standvastigheid. [En dat is] in dit leven. [Het komt omdat ze] tegen verschillende twijfels van het vlees strijden. [En met name is dat het geval als ze] in zware aanvechtingen geplaatst zijn.

Maar God laat hen niet verzocht worden boven hun kunnen. [Omdat Hij] de Vader [is] van alle vertroosting. Maar God geeft [samen] met de verzoeking ook de uitkomst [daarvoor] (1 Kor 10:13). En [Hij] maakt de verzekering van de standvastigheid in hen weer levend. [Dat gebeurt] door de Heilige Geest.

Artikel 12 - Verzekering maakt niet zorgeloos maar ijverig

Maar het is helemaal niet zo dat dit de echte gelovigen hoogmoedig of achteloos zou maken in wereldse zin. [Dan gaat het om] deze verzekerdheid van de standvastigheid. [Maar] in in tegenstelling daarmee, is ze werkelijk een oorsprong van: nederigheid, kinderlijk ontzag, echte godzaligheid, verdraagzaamheid in elke strijd, intense gebeden, standvastigheid in het kruis[dragen] en in de belijdenis van de waarheid, als ook van een blijvende blijdschap in God.

En het overdenken van het gunstbewijs [van de verzekering] is voor hen een aansporing voor [een] ijverige en voortdurende werkzaamheid van dankbaarheid en goede werken. Als ook blijkt uit de verklaringen van de Schrift en de voorbeelden van de heiligen.

Artikel 13 - Herstel na verval oorzaak van grotere zorgvuldigheid

In hen die weer worden hersteld van het vallen [in zonde], wordt het vertrouwen van de standvastigheid weer krachtig. Wanneer [dat is], dan veroorzaakt dat in hen niet een zekere mate van losbandigheid of verzuiming van de godzaligheid. Maar het [geeft hen] een nog grotere zorgvuldigheid om de wegen van de Heere ijverig in acht te nemen. [Wegen] die [God] van tevoren in gereedheid gebracht heeft. Zodat ze de zekerheid van hun standvastigheid zullen blijven houden, [wanneer ze] in die [wegen] wandelen. En [ook] zodat het aangezicht van de God, die verzoend is, niet opnieuw van hen wordt afgekeerd. [En dat zou dan zijn] om het misbruik van Zijn Vaderlijke goedertierenheid. [Want] de aandachtige waarneming van [Gods verzoend aangezicht] is voor de godvruchtigen aangenamer dan het leven. En de verberging van dat [aangezicht] is [voor hen] pijnlijker dan de dood. En [door het opnieuw afkeren], komen ze op die manier terecht in een heviger onrust van [hun] hart.

Artikel 14 - God begint en zet genade voort door het Evangelie

Het heeft God nu goedgeacht om dit werk van Hem van genade door de prediking van het Evangelie in ons te beginnen. Zo bewaart, zet het voort en voltooid Hij het ook door het horen, lezen en overdenken van [het Evangelie]. Als ook door aansporingen, bedreigingen, beloften en het gebruik van de Heilige Sacramenten.

Artikel 15 - Leerstuk standvastigheid tot Gods eer en tot troost gelovige

Dit leer[stuk] van de standvastigheid, alsook de verzekerdheid van deze standvastigheid heeft God in erg ruime mate bekendgemaakt in Zijn Woord. [Dat deed Hij] tot de eer van Zijn Naam en tot troost voor de godvrezende mensen. [Het gaat dan om de standvastigheid] van de oprechte gelovigen en heiligen. En [dat leerstuk] is in het hart van de gelovigen ingeprent.

[Toch] wordt [het] door het vlees niet begrepen. [Het] wordt [ook] door de satan gehaat [en] door de wereld bespot. En [het] wordt misbruikt door de onervaren [mensen] en huigelaars, en bestreden door de ketters.

Maar de bruid van Christus heeft die [leer] altijd bijzonder hartelijk liefgehad, en trouw verdedigd. [En die liefgehad] als een schat die een onvergelykbare waarde heeft. En God zal ervoor zorgen dat [die bruid] dit ook in het vervolg [blijft] doen. [Want] tegen God heeft geen plan kracht of kan welk geweld dan ook iets doen.

Voor Die ene God, [dat is] Vader, Zoon en Heilige Geest, is [de] eer en roem [tot] in eeuwigheid.
Amen

Verwerping van dwalingen

Nadat de goede leer uitgelegd is, verwerpt de Synode de dwalingen van degenen:

Verwerping 1 - Onwaar dat standvastigheid geen vrucht verkiezing is

[Degenen] die leren:

Dat de standvastigheid van de echte gelovigen geen vrucht van de verkiezing of een gave van God is. [Een gave of vrucht die] door de dood van Christus [is] verworven. Maar [dat het] een voorwaarde van het nieuwe verbond is. [En wel een voorwaarde] die de mens door zijn vrije wil ten uitvoer moet brengen. [Dat is dan], zoals ze zeggen, voor zijn definitieve verkiezing en rechtvaardiging.

Weerlegging

Want de Heilige Schrift verklaart dat [die vrucht en gave] uit de verkiezing volgt. En [dat het] aan de uitverkorenen gegeven wordt. [Dat is] door de kracht van de dood, van de opstanding en van de voorbeding van Christus.

*“De uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden” (Rom. 11:7).
Eveneens: “Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken? Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?” (Rom. 8:32-35).*

Verwerping 2 - Onwaar dat standvastigheid afhankelijk van de mens is

[Degenen] die leren:

Dat God de gelovige mens wel voldoende vermogens verschaft om standvastig te blijven, als hij zijn plicht doet. En [God] is [dan ook] bereid die [vermogens] in hem in stand te houden. Maar het is dan altijd nog afhankelijk van het goedvinden van de wil dat die [wel] of niet standvastig blijft. Al is het dan [zelfs] ook [zo] dat alle dingen, die nodig zijn om standvastig in het geloof te blijven in het werk gesteld zijn. [Namelijk dingen] die God wil gebruiken wil om het geloof in stand te houden.

Weerlegging

Want deze mening heeft een algemeen zichtbaar Pelagianisme in zich. Het wil de mensen de vrijheid geven. [Maar] ondertussen maakt het hen rovers van Gods eer. [Het is ook] tegen de onafgebroken harmonie met de evangelische leer. Die [leer] ontnemt de mens iedere reden om zich te verheffen. En [die leer] schrijft de lof van dit gunstbewijs alleen toe aan de genade van God. [Maar de andere leer is ook] tegen de apostel, die verklaart:

“Dat het God is, Die ons ook zal bevestigen tot het einde toe, om onstraffelijk te zijn in den dag van onzen Heere Jezus Christus” (1 Kor. 1:8).

Verwerping 3 - Onwaar dat echte gelovige kunnen afvallen

[Degenen] die leren:

Dat de echte gelovigen en wedergeborenen kunnen afvallen van het rechtvaardigend geloof [en] eveneens van de genade en zaligheid. [Dat afvallen is dan] volkomen en [kan] tot het einde toe [gebeuren]. Maar [dat zij] vaak ook werkelijk daarvan afvallen en tot in eeuwigheid verloren [zullen] gaan.

Weerlegging

Want deze mening maakt de genade, rechtvaardiging, wedergeboorte, en onafgebroken bewaring van Christus vruchteloos.

[En het is] tegen de beschreven woorden van de apostel Paulus:

“Dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn” (Rom. 5:8-9).

En [het is] tegen de apostel Johannes:

“Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren” (1 Joh. 3:9).

En ook tegen de woorden van Jezus Christus:

“Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders” (Joh. 10:28-29).

Verwerping 4 - Onwaar dat echte gelovige zondigen tot de dood

[Degenen] die leren:

Dat de echte gelovigen en wedergeborenen kunnen zondigen [met] de zonde tot de dood, of [kunnen zondigen] tegen de Heiligen Geest.

Weerlegging

Want de apostel Johannes heeft in het vijfde hoofdstuk van zijn eerste Zendbrief, vers 16 en 17, gesproken van hen, die tot den dood zondigen. En [hij] heeft verboden voor hen te bidden.

Dezelfde apostel voegt [dan] onmiddellijk in het 18e vers daaraan toe:

“Wij weten dat een iegelijk die uit God geboren is; niet zondigt, (begrijp: met zonde van die soort), maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf, en de boze vat hem niet” (1 Joh. 5:18).

Verwerping 5 - Onwaar dat er geen zekerheid kan zijn zonder bijzondere openbaring

[Degenen] die leren:

Dat men geen zekerheid in dit leven kan hebben van de toekomstige standvastigheid zonder [een] bijzondere openbaring.

Weerlegging

Want door dit leer[stuk] wordt de onwankelbare troost van de echte gelovigen in dit leven weggenomen. En [ook wordt] de onzekerheid van de pausgezinden weer in de Kerk in gebruik gebracht. Terwijl de Heilige Schrift deze zekerheid elke keer niet opmaakt uit een bijzondere en buitengewone openbaring. Maar [ze maakt die op] uit de karakteriserende kentekenen van de kinderen van God, en uit de buitengewoon onwankelbare beloften van God.

[In het] bijzonder de apostel Paulus:

“Geen schepsel zal ons kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere” (Rom. 8:39).

En Johannes:

“Die Zijn geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in denzelven. En hieraan kennen wij dat Hij in ons blijft, namelijk uit den Geest, Dien Hij ons gegeven heeft” (1 Joh. 3:24).

Verwerping 6 - Onwaar dat verzekerdheid oorzaak van traagheid is

[Degenen] die leren:

Dat het leer[stuk] van de verzekerdheid van de standvastigheid en van de zaligheid uit haar eigen wezen en natuur een oorzaak van traagheid is. En [ook dat ze] schadelijk [is] voor de godvruchtigheid, goede gebruiken, gebeden en andere vrome bezigheden. Maar dat het in tegenstelling daarmee lofwaardig is daaraan te twijfelen.

Weerlegging

Want ze laten blijken dat zij de kracht van Goddelijke genade niet kennen. En [ook dat ze] de uitwerking van de inwonende Heilige Geest [niet kennen]. En zij spreken de apostel Johannes tegen. Die leert [namelijk] het tegenovergestelde met [de] beschreven woorden in zijn eerste Zendbrief:

“Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is. En een iegelijk die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is” (1 Joh. 3:2-3).

Bovendien worden zij tegengesproken door de voorbeelden van de heiligen. Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. Die, hoewel zij van hun standvastigheid en zaligheid zeker waren, toch standvastig zijn geweest in de gebeden en andere bezigheden van de godzaligheid.

Verwerping 7 - Onwaar dat tijdgelovige niet verschilt van echte gelovige

[Degenen] die leren:

Dat het geloof van hen, die maar voor een tijd geloven niet verschilt van het rechtvaardigend en zaligmakend geloof. Behalve [dat het verschilt] in de tijd dat het duurt.

Weerlegging

Want Christus Zelf geeft onmiskenbaar daarnaast nog drie soorten verschillen tussen hen, die maar voor een tijd geloven, en de echte gelovigen (Mat. 13:20 en Luk. 8:13 en verder).

[Dat is] als Hij zegt dat sommigen het zaad ontvangen in een steenachtige aarde, maar anderen in een goede aarde of goed hart. [Hij zegt ook] dat sommigen zonder wortel zijn, maar anderen een stevige wortel hebben. [Verder zegt Hij] dat sommigen zonder vruchten zijn, maar anderen hun vrucht voortbrengen. [Hoewel dat wel is] in verschillende maat, [maar het is wel] met standvastigheid of vasthoudendheid.

Verwerping 8 - Onwaar dat de mens opnieuw wedergeboren kan worden

[Degenen] die leren:

Dat het geen dwaasheid is dat de mens, als hij zijn eerste wedergeboorte verloren heeft, [hij dan] weer opnieuw, ja verschillende keren wedergeboren kan worden.

Weerlegging

Want zij ontkennen door dit leer[stuk] de onvergankelijkheid van het zaad van God. [Namelijk het zaad van God] waardoor wij wedergeboren worden. [En het is] tegen de verklaring van de apostel Petrus:

“Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad” (1 Pet. 1:23).

Verwerping 9 - Onwaar dat Christus niet bad voor standvastigheid gelovigen

[Degenen] die leren:

Dat Christus nergens heeft gebeden dat de gelovigen zeker standvastig zouden blijven in het geloof.

Weerlegging

Want zij spreken Christus Zelf tegen. Die zegt:

"Ik heb voor u gebeden, Petrus, dat uw geloof niet ophoude" (Luk. 22:32).

En [ze spreken] de evangelist Johannes [tegen]. Die verklaart dat Christus niet alleen voor de apostelen gebeden heeft. Maar [hij zegt ook dat Hij heeft gebeden] voor hen allen, die door hun woord zouden geloven:

"Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam" (Joh.17:11).

En: *"Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den boze"* (Joh.17:15).

Besluit

En dit is de duidelijke, eenvoudige en oprechte verklaring van de goede leer van de vijf artikelen. [Die zijn het waarover] in Nederland verschil is. En tegelijkertijd [is dit] de verwerping van de dwalingen, waar de Nederlandse Kerken een tijd lang door verontrust zijn geweest. De Synode oordeelt [dat] die verklaring en verwerping uit het Woord van God zijn genomen. [Maar ook oordeelt ze dat die artikelen] met de belijdenis van de Gereformeerde Kerken overeenstemmen. Waaruit duidelijk blijkt dat de Gereformeerde Kerken die niet erkennen. [En] niet alleen [dat], maar [dat ze die] ook met het hele hart met afschuw verwerpen. En [naast het onderstaande, een verwerping van] welke andere dingen [er] van het zelfde soort nog veel meer zijn. [Dit is tegenover de Remonstranten], die dit helemaal niet past, [die] hebben gehandeld tegen alle waarheid, rechtvaardigheid en liefde in. [Zij] hebben het volk willen overreden [met het volgende]:

"dat de leer van de Gereformeerde Kerken van de Predestinatie en de samenhangende hoofdstukken van alle godvruchtigheid en godsdienst afleidt. [Namelijk] de harten van de mensen. [Dat komt] door haar kenmerkende wezen en [haar] aansporing. [Ook] dat [die leer] een bron van kwaad is voor het vlees en de duivel. En [dat het verder] een burcht van de satan [is], [van] waaruit hij aanslagen pleegt [op] alle mensen. [Ook dat hij] het grootste deel van hen verwondt en velen van hen met de pijlen, of van de wanhoop, of van de zorgeloosheid dodelijk doorschiet. Dat die leer God een veroorzaker maakt van de zonde, [maar ook] onrechtvaardig, een tiran en [een] huichelaar. En dat [die leer] niet [iets] anders is dan een vernieuwd Stoïcisme, Manicheïsme, Libertijnschap en Turkendom. [Verder] dat [die leer] de mensen op een wereldse manier zorgeloos maakt. [Dat is] als [ze] zichzelf daardoor wijsmaken, hoe zij ook leven, dat het de uitverkorenen hun zaligheid niet kan belemmeren. En [dat] zij daarom onbezorgd allerlei verschrikkelijke schurkenstreken mogen doen. [En ook] dat het hen, die verworpen zijn, niet kan helpen tot de zaligheid, al was het, dat zij ook werkelijk al de werken van de heiligen gedaan zouden hebben. [En ook] dat daarmee [het volgende] geleerd wordt. [Namelijk] dat God enkel en alleen door het goedvinden van Zijn wil het grootste deel van de wereld voorbestemt en geschapen heeft voor de verdoemenis. [Terwijl dat is] zonder een zekere maat van toezicht of waarneming van een of andere zonde. [Verder dat het leert] dat de verwerping op dezelfde manier, de oorsprong is van ongelovigheid en goddeloosheid, zoals de verkiezing de bron en oorsprong is van het geloof en van de goede werken. [En] dat vele onschuldige kindertjes van de gelovigen van de borsten van de moeders met geweld worden afgetrokken. [Maar ook dat ze] op een wreedaardige manier in het helse vuur [worden] geworpen. Zodat het bloed van Christus hen [uiteindelijk] niet helpen kan, en ook de doop niet, en ook het gebed van de Kerken bij hun doop niet".

Daarom getuigt deze Synode van Dordrecht door de naam van de Heere, dat [men] over het geloof van de Gereformeerde Kerken willen oordelen. [Namelijk], tegen zovelen als er de naam van onze Zaligmaker Jezus Christus godvruchtig aanroepen. Niet [om dat te doen] vanuit beledigingen, die hier en daar bijeengeraapt zijn. Ook niet [om dat te oordelen] vanuit individuele of particuliere uitspraken van sommige [mensen]. [Dat is voor] zowel oude als nieuwe Leraren, die vaak ook verkeerd

aangehaald [worden]. Of [dat ze] worden bedorven en in een verkeerden zin worden verdraaid. Maar [om te oordelen] vanuit de openbare belijdenis van de kerken zelf. En [dit te doen] vanuit deze verklaring van de goede leer. [Wat een leer is], die met eensgezinde overeenstemming bevestigd is door allen en [door] elk lid van de hele Synode.

Daarna spoort de zelve Synode ook de beledigers met ernst dringend aan. [Namelijk], dat ze opletten [met] wat [voor een] groot oordeel van God ze zich belasten. [Namelijk hen], die onjuiste verklaringen tegen zoveel Kerken en zoveel belijdenissen van Kerken uitspreken. [Maar ook dat ze de] de gewetens van de wankelmoedige [mensen] verontrusten. En [dat ze] bij velen de gemeenschap van de oprechte gelovigen verdacht proberen te maken.

Ten slotte spoort deze Synode alle Mededienaars in het Evangelie van Christus aan. [Namelijk], dat zij zich godvruchtig en vroom gedragen in het behandelen van deze leer. [En dat is dan] zowel in scholen als Kerken. [Ook dat ze] die zowel met de tong als met de pen verrichten tot Gods eer, [tot] heiligheid van het leven en [tot] vertroosting van de moedeloze harten. [Verder] dat ze met de Schrift niet alleen oordelen volgens de norm van het geloof, maar ook spreken [volgens die norm]. En ten slotte [dat ze] zich onthouden van elke dusdanige manier van spreken die de grenzen van de Heilige Schrift te buiten gaan. [Namelijk], van de werkelijke betekenis [die voor] ons uiteengezet [is in de Heilige Schrift]. En [dat is dan] wat de losbandige Sophisten terecht [een] oorzaak kan geven om de leer van de Gereformeerde Kerken te bespotten of [die] ook te lasteren.

De Zoon van God, Jezus Christus geeft de mensen gaven. [Hij is het] Die aan de rechterhand van Zijn Vader zit. [En] mag [Hij] ons heiligen in de waarheid. [En] mag [Hij] degenen, die verdwaald zijn, brengen tot de waarheid. [Ook] mag [Hij bij] de lasteraars van de gezonde leer hun monden stoppen. En mag [Hij] de trouwe dienaren van Zijn Woord de Geest van wijsheid en van onderscheid schenken. Zodat al hun redenen voorspoed mogen hebben. [En dat uiteindelijk], tot eer van God en tot stichting van de luisteraars. Amen.